

**Agencija za razvoj visokog
obrazovanja i osiguranje
kvaliteta/kvalitete
Bosne i Hercegovine**

**Агенција за развој високог
образовања
и обезбјеђивање
квалитета
Босне и Херцеговине**

Agency for Development of Higher Education and Quality Assurance

Sektor za razvoj visokog obrazovanja

Komparativna analiza podzakonskih propisa o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa u BiH

maj, 2022. godine

SKRAĆENICE

Bosna i Hercegovina- BiH

Agencija za razvoj visokog obrazovanja i obezbjeđivanje kvaliteta Bosne i Hercegovine- HEA

Nadležno obrazovna vlast- NOV

Komisija stručnjaka- KS

Visokoškolska ustanova- VŠU

Samoevaluacijski izvještaj- SER

Izvještaj o eksternoj evaluaciji- EER

Kanton Sarajevo- KS

Zeničko-dobojski kanton- ZDK

Tuzlanski kanton-TK

Hercegovačko- neretvanski kanton- HNK

Kanton Središnja Bosna- SBK

Unsko-sanski kanton- USK

Bosansko-podrinjski kanton Goražde- BPK

Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine- BD BiH

Republika Srpska- RS

Hercegbosanska županija (Kanton 10)- HBŽ (K10)

Posavski kanton- PK

Zapadnohercegovački kanton- ZHK

ENQUA- Evropska asocijacija za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju (engl. European Association for Quality Assurance in Higher Education)

EHEA- Evropski prostor visokog obrazovanja (eng. European Higher Education Area)

Sadržaj:

Uvod

Analiza pravilnika o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa u BiH

Neusklađenost pravilnika o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa u BiH

Zaključci i preporuke

Preporuke za unapređenje podzakonskog okvira- pravilnika o postupku akreditacije i naprednijeg funkcionisanja postupka akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa u BiH

Novine koje donosi Zakon o obezbjeđenju kvaliteta u visokom obrazovanju Republike Srpske

Odluka o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini

Aneks 1- Izvori, Lista analiziranih propisa

1. UVOD

Budući da ulaganje u **kvalitet visokog obrazovanja predstavlja temelj razvoja društva** svih zemalja u razvoju, ova oblast predstavlja jedan od najvažnijih strateških ciljeva Bosne i Hercegovine.

Osnovni ciljevi Ustava Bosne i Hercegovine, zakona o visokom obrazovanju na svim nivoima i podzakonskih akata- dalje: propisi, usmjereni su ka uspostavljanju **kulture kvaliteta u visokom obrazovanju**, a to dugoročno obezbjeđuje jedini siguran put razvoja visokog obrazovanja Bosne i Hercegovine.

Kvalitetan obrazovni sistem je ključan za ostanak mladih u BiH, koji često svoje ambicije ostvaruju upravo u zemljama Evropske unije. Obzirom da se sa problemom odliva mozgova suočavamo svake godine u sve većem broju, trebamo očekivati da se promjene u budućnosti fokusiraju upravo na obrazovanje i izgradnju tržišta rada, koje jedino može zadržati mlade ljude u BiH. Jedno društvo ne može opstati bez obrazovanja, jer ono odražava sve spoznaje, znanja i vrijednosti jednog društva. Obrazovanje ima direktne posljedice na društvene procese i promjene, i napredak u obrazovanju građanstva direktno utiče na osnaživanje demokratije i pravde u društvu. Poboľšavanjem obrazovnog sistema se, dakle, poboljšava cjelokupna slika društvene situacije u Bosni i Hercegovini, što je dugoročni rezultat koji nas vodi u dalje procese evropskih integracija.

Da bi se postigao kontinuitet kvaliteta visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini potrebno je obezbjediti kvalitetnu podlogu u zakonskim i podzakonskim normama, koje garantuju nosiocima prava i obaveza u postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa jasna i uređena prava i obaveze u navedenom postupku.

Analiza je obuhvatila važeće pravilnike o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa sljedećih nadležno obrazovnih vlasti :

1. Kanton Sarajevo
2. Zeničko-dobojski kanton
3. Tuzlanski kanton
4. Hercegovačko- neretvanski kanton
5. Kanton Središnja Bosna
6. Unsko-sanski kanton
7. Bosansko-podrinjski kanton Goražde
8. Brčko Distrikt
9. Republika Srpska
10. Hercegbosanska županija
11. Posavski kaanton
12. Zapadnohercegovački kanton

i Zakon o obezbjeđenju kvaliteta u visokom obrazovanju Republike Srpske

Cilj Analize je da se ukaže na manjkavosti, pravne praznine kao i neusklađenosti u važećim pravilnicima o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa navedenih nadležno obrazovnih vlasti u BiH u odnosu na akte koje je u okviru svojih nadležnosti donijela Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine, kao i da se daju preporuke za njihovo usklađivanje.

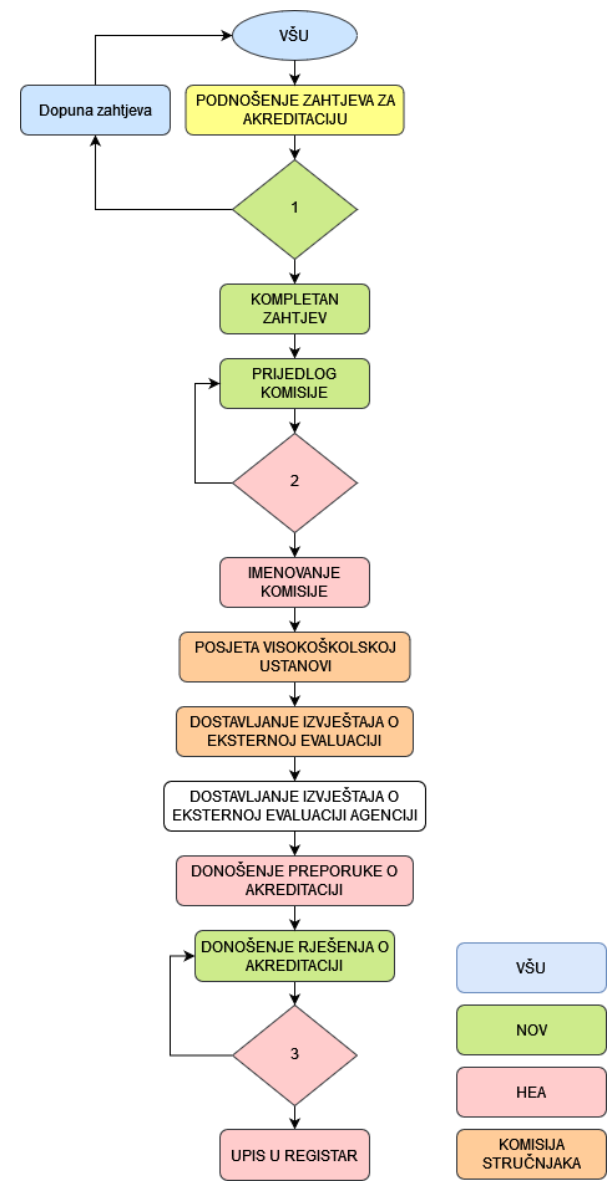
2. ANALIZA PRAVILNIKA O POSTUPKU AKREDITACIJE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA I STUDIJSKIH PROGRAMA U BIH

Analiza postojećih pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Bosni i Hercegovini je definisala ingerencije nadležnih obrazovnih vlasti u okviru postupka akreditacije (Slika br.1) i manjkavosti u fazama postupka akreditacije, kako slijedi:

1. Podnošenje zahtjeva za akreditaciju,
2. Formalno-pravna urednost zahtjeva za akreditaciju,

3. Imenovanje Komisije stručnjaka,
4. Posjeta visokoškolskoj ustanovi,
5. Sačinjavanje izvještaja o eksternoj evaluaciji,
6. Dostavljanje izvještaja o eksternoj evaluaciji,
7. Donošenje preporuka o akreditaciji,
8. Donošenje rješenja o akreditaciji
9. Ocjena usklađenosti rješenja,
10. Upis u državni registar visokoškolskih ustanova,
11. Naknadne aktivnosti.

1. Podnošenje zahtjeva: Visokoškolske ustanove podnose zahtjev nadležnoj obrazovnoj vlasti.
2. Formalno-pravna urednost zahtjeva: Ingerencija nadležnih obrazovnih vlasti je kontrola cjelovitosti zahtjeva, a što podrazumijeva kontrolu:
  - Sadržine samoevaluacijskih izvještaja koji u potpunosti moraju odgovarati formi propisanoj u Odluci o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini (" Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj: 100/11, 26/19) koju je donijela Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine,
  - uplatnicu kao dokaz o izmirenim troškovima
  - informacije o kontakt osobi visokoškolske ustanove.
3. Imenovanje Komisije stručnjaka: Zakonska obaveza Agencije je imenovanje komisije stručnjaka, na osnovu prijedloga nadležnih obrazovnih vlasti od 15 stručnjaka Izbor se zasniva na znanju, iskustvu, dostupnosti, rodnoj zastupljenosti, te slijedi nakon provjere sukoba interesa. Preporuka Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine Komisiji je da se ista osoba ne imenuje za sekretara i predsjednika komisije. Predsjednika iz grupe stručnjaka koju imenuje nadležno obrazovna vlast predlaže Agencija. Sekretara biraju sami članovi komisije po načelu dogovora, a nakon njenog formiranja.
4. Posjeta visokoškolskoj ustanovi: U organizaciju posjete su uključeni: a) kontakt osoba u nadležno obrazovnoj vlasti, b) sekretar ili predsjednik Komisije stručnjaka, c) koordinator u Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta Bosne i Hercegovine i d) kontakt osoba u visokoškolskoj ustanovi. Pripremni sastanak se u načelu i praksi organizuje dan prije posjete. Posjetu organizuju sekretar komisije i kontakt osoba visokoškolske ustanove. Posjeta obično traje dva i po dana.

5. Sačinjavanje Izvještaja o eksternoj evaluaciji: Predsjednik komisije zadužen je za sačinjavanje izvještaja. Izvještaj se kompletira uz tehničku podršku i koordinaciju sekretara, a potpisuju ga svi članovi komisije. (u šemi nazvano „Dostavljanje Izvještaja o eksternoj evaluaciji“).
6. Dostavljanje Izvještaja o eksternoj evaluaciji Agenciji od strane Komisije stručnjaka: U svakom od pravilnika precizno se ne propisuje dostavljanje predmetnog izvještaja i redosljed dostavljanja učesnicima u postupku akreditacije.
7. Donošenje preporuka o akreditaciji: Agencija donosi Preporuku o akreditaciji na osnovu izvještaja Komisije stručnjaka. Agencija prati interne procedure i propise. Agencija mora obratiti pažnju na ugovorene i zakonske rokove.
8. Donošenje rješenja o akreditaciji: Propisano je na istovjetan način (nadležno ministarstvo donosi rješenje na osnovu preporuke Agencije). Trajanje rješenja je propisano, ali sa različitim rokovima:
  - Kanton Sarajevo- pet (5) godina
  - Zeničko-dobojski kanton- četiri (4) godine.
  - Tuzlanski kanton- šest (6) godina
  - Hercegovačko-neretvanski kanton- četiri (4) godine
  - Kanton Središnja Bosna- pet (5) godina
  - Unsko-sanski kanton- pet (5)
  - Bosansko- podrinjski kanton Goražde- pet (5) godina
  - Brčko Distrikt- četiri (4) godine
  - Republika Srpska- pet (5) godina
  - Hercegbosanska županija- pet (5) godina
  - Posavski kanton- četiri (4) godine *Propisuje se članom 29. stav 3 Zakona o visokom obrazovanju Županije Posavske (Narodne novine Županije Posavske broj 1/10)
  - Zapadnohercegovački kanton-pet (5) godina

9. Ocjena usklađenosti rješenja: Prati interne procedure i pravilnike Agencije (u šemi broj 3).
10. Upis u državni registar akreditovanih visokoškolskih ustanova : Prati interne procedure i pravilnike Agencije. Agencija objavljuje kompletan izvještaj (zajedno sa rješenjem) na internet stranici Agencije nakon upisa u registar.
11. Naknadne aktivnosti: One su različito propisane različitim pravilnicima i nedovoljno su određene Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja Agencije.

Neophodno je odmah preduzeti mjere u vezi sa naknadnim aktivnostima. Agencija treba u okviru svojih nadležnosti informisati sve nadležne obrazovne vlasti o nedostacima koji su analizom utvrđeni. Navedene preporuke treba da obuhvate informacije o manjkavostima u pravilnicima, preporukama rješenja, kao i o posljedicama postupaka akreditacije koji nisu u skladu sa važećim aktima Agencije.

Pravilnicima o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Bosni i Hercegovini preciznije se uređuje provođenje postupka institucionalne akreditacije i akreditacije studijskih programa, te postupak primjene principa, standarda i kriterijuma u skladu sa kojima se provodi postupak akreditacije, prava i obaveze subjekata u postupku provođenja akreditacije, predakreditacijske i naknadne aktivnosti, formiranje komisije stručnjaka i druga relevantna pitanja.

3. NEUSKLAĐENOST PRAVILNIKA O POSTUPKU AKREDITACIJE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA I STUDIJSKIH PROGRAMA

Utvrđene neusklađenosti navedenih odredbi važećih Pravilnika o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa koji se odnose na određene faze postupka akreditacije prezentovani su u Tabeli broj. 1.

FAZE U POSTUPKU AKREDITACIJE		NOV								
		Kanton SA	ZDK	TK	HNK	SBK	USK	BPK	BD BIH	RS
ZAHTJEV ZA AKREDITACIJU	Podnošenje zahtjeva za akreditaciju	Članom 11. propisuje se da visokoškolska ustanova podnosi zahtjev za	Članom 6. propisuje se da zahtjev za akreditaciju visokoškols	Članom 15. u vezi sa članom 14. propisuje se način podnošenja	Članom 13. u vezi sa članom 14. propisuje se da	Članom 14. propisuje se da visokoškolska ustanova istovremeno podnosi Zahtjev	Članom 11. propisuje se da visokoškolska ustanova podnosi zahtjev za	Članom 11. propisuje se da visokoškolska ustanova podnosi	Članom 12. propisuje se da visokoškolska ustanova	Članom 10. propisuje se da visokoškolska ustanova podnosi

		akreditaciju nadležnom Ministarstvu, u skladu sa odredbama predmetnog Pravilnika najkasnije 6 mjeseci od dana stupanja na snagu predmetnog Pravilnika,	ka ustanova dostavlja Ministarstvu. Uz zahtjev se prilažu samoevaluacijski izvještaj u pisanoj i elektronskoj formi i kopija rješenja o ispunjavanju u uslova za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.	zahtjeva za institucionalnu akreditaciju i zahtjeva za vanjsku evaluaciju.	visokoškolska ustanova u skladu sa odredbama predmetnog Pravilnika podnosi zahtjev za akreditaciju Ministarstvu uz taksativno navedenu obaveznú dokumentaciju u koja se prilaže uz zahtjev.	za akreditaciju nadležno obrazovnoj vlasti i Agenciji. Potrebno propisati samo nadležno obrazovnoj vlasti.	institucionalnu akreditaciju Ministarstvu, u skladu sa odredbama Pravilnika, najkasnije šest mjeseci od dana stupanja na snagu predmetnog Pravilnika, odnosno najkasnije šest mjeseci nakon što ispuni uslove za podnošenje zahtjeva za akreditaciju.	zahtjev za akreditaciju Ministarstvu u skladu sa odredbama predmetnog Pravilnika, najkasnije šest(6) mjeseci od dana stupanja na snagu predmetnog Pravilnika. Uz zahtjev obavezno se prilaže: Samoevaluacijski izvještaj u pisanoj formi i elektronskoj formi; Rješenje odnosno mjerodavna odluka kojom se utvrđuje ispunjenost uslova za početak rada i dalji rad visokoškolske ustanove, Odluka (Akt o imenovanju organa rukovođenja, odnosno punomoć ukoliko je zahtjev za akreditaciju podnijelo lice	u podnosi zahtjev za akreditaciju u Odjeljenju za obrazovanje, te je taksativno navedena dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev.	zahtjev za akreditaciju na aplikacionim obrascima za akreditaciju visokoškolske ustanove i studijskih programa, te je propisan minimalan broj studijskih programa za akreditaciju. Akreditovana visokoškolska ustanova podnosi zahtjev za (re)akreditaciju najmanje godinu dana prije isteka roka važenja akreditacije.
--	--	--	--	--	---	--	---	---	--	---

								ovlašteno od strane organa rukovođenja visokoškolske ustanove, ime i prezime, adresa prebivališta, e-mail adresa i broj telefona osobe ovlaštene za ostvarivanje komunikacije visokoškolske ustanove sa Ministarstvom, Agencijom i Komisijom stručnjaka u postupku akreditacije. Samoevaluacijski izvještaj se prilaže u osam (8) primjeraka u pismenoj i elektronskoj formi, od kojih je jedan primjerak obavezno na engleskom jeziku.		
	Provjera formalno-pravne urednosti zahtjeva	Članom 12. propisuje se da nadležno obrazovna vlast provjerava	Nije propisan način provjere formalno-pravne urednosti	Članom 14. u vezi sa članom 15. propisuje se da nadležno obrazovna	Članom 14. propisuje se da Nadležno obrazovna vlast	Nadležno obrazovna vlast provjerava formalno-pravnu urednost, ali propisati i da provjerava	Članom 12. propisuje se da nadležno obrazovna vlast provjerava	Članom 12. propisuje se da po prijemu zahtjeva za akreditaciju Ministarstvo ocjenjuje	Članom 13. propisuje se da visokoškolska ustanova	Članom 11. propisuje se da na osnovu zahtjeva za akreditaciju, direktor

		formalno-pravnu urednost odnosno potpunost i usklađenost sa svim odredbama predmetnog pravilnika.	zahtjeva odnosno potpunosti i usklađenosti sa svim odredbama predmetnog pravilnika, niti ko je provjerava.	vlast provjerava formalno-pravnu urednost odnosno potpunost i usklađenost sa svim odredbama predmetnog pravilnika.	provjerava formalno-pravnu urednost, ali dodati i da provjerava formu i jezike Samoevaluacijskog izvještaja.	formu i jezike Samoevaluacijskog izvještaja	formalno-pravnu urednost i usklađenost zahtjeva sa odredbama pravilnika, da li je struktura Samoevaluacijskog izvještaja u skladu sa standardima i kriterijumima. Izvršiti dopunu i precizirati da provjerava formu i jezike Samoevaluacijskog izvještaja.	njegovu formalno-pravnu urednost, odnosno potpunost i usklađenost sa odredbama predmetnog pravilnika. Ukoliko Ministarstvo utvrdi da je podneseni zahtjev nepotpun, odnosno neuredan, zatražiće od visokoškolske ustanove da u određenom roku podneseni zahtjev dopuni i uredi. Ukoliko podnosilac zahtjeva u roku ne dopuni i ne uredi podneseni zahtjev u skladu sa zahtjevom Ministarstva, smatra se da je odustao od podnesenog zahtjeva.	podnosi zahtjev za akreditaciju u Odjeljenju za obrazovanje, te je taksativno navedena dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev. Nakon prijema zahtjeva za akreditaciju u Odjeljenje za obrazovanje ocjenjuje njegovu potpunost u pogledu dokumentacije i usklađenosti sa odredbama predmetnog pravilnika. Ukoliko Odjeljenje za obrazovanje utvrdi da je	Agencije RS imenuje koordinatora procesa eksterne evaluacije (Kordinator akreditacije) iz reda zaposlenih u Agenciji RS ili iz reda spoljnih saradnika Agencije, koji su osposobljeni za koordinaciju procesa eksterne evaluacije. Koordinator akreditacije provjerava upotpunjenost aplikacije, ispunjenost preduslova za akreditaciju i provjerava legitimnost putem pribavljanja informacija kod nadležnih organa.
--	--	---	--	--	--	---	--	---	---	---

									podneseni zahtjev nepotpun, zaključkom će zatražiti od visokoškolske ustanove da u određenom roku podneseni zahtjev dopuni. Ukoliko podnosilac zahtjeva u određenom roku ne dopuni podneseni zahtjev, smatraće se da je odustao od podnesenog zahtjeva.	
	Strukturu i jezike SER-a u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u visokom obrazovanju provjerava	Nije propisano ko provjerava. Propisati da tu vrstu kontrole vrši nadležno obrazovna vlast, te da se Samoevaluacijski izvještaj dostavlja u jednom (1) primjerku na jednom (1) od	Nije propisano ko provjerava. Propisati da to čini nadležno obrazovna vlast.	Članom 15. stav 1 propisuje se da ministarstvo utvrđuje formalnu ispravnost i kompletnost dokumentacije iz člana 14. u koju spada i Samoevaluacijski izvještaj.	Nije propisano ko provjerava. Propisati da to čini nadležno obrazovna vlast.	Nije propisano ko provjerava. Propisati da to čini nadležno obrazovna vlast.	Članom 12. stav 2 propisuje se da nadležno obrazovna vlast provjerava strukturu Samoevaluacijskog izvještaja sa standardima i kriterijumima	Članom 11. stav 3 propisuje se u koliko primjeraka se prilaže Samoevaluacijski izvještaj, dok se članom 10. stav 4 propisuje da se navedeni	Nije decidno propisano ko provjerava .Članom 13. koji se tiče potpunosti zahtjeva za akreditaciju u	U predmetnom pravilniku SER se definiše kao proces samovrednovanja kojim visokoškolska ustanova na sistematičan i

	nadležno obrazovna vlast.	jezika u službenoj upotrebi u BiH i u jednom (1) primjerku na engleskom jeziku.					ali nije decidno precizirano da provjerava strukturu i jezike Samoevaluacij skog izvještaja. Previše uopšteno.	izvještaj obavezno sačinjava na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku. Iz navedenog proizilazi da nije propisano ko provjerava sadržinu i jezike predmetnog izvještaja. Potrebno određenije propisati da to čini Ministarstvo.	propisuje se da nakon prijema zahtjeva za akreditacij u Odjeljenje za obrazovanje ocjenjuje njegovu potpunost u pogledu dokumentacije i usklađenosti sa odredbama predmetnog pravilnika.	dokumentovan način provjerava efektivnost i efikasnost Sistema obezbjeđivanja kvaliteta i njegovih procesa sa ciljem pokretanja radnji, aktivnosti i projekata unapređenja . Članom 7. stav 4 propisuje se da Izvještaj o samovrednovanju treba da sadrži uporedne pokazatelje ispunjenosti zahtjeva važećih standarda i kriterijuma u odnosu na prethodni izvještaj o samovrednovanju.
VISINA TROŠKOVA AKREDITACIJE		Članom 9. propisuje se da da Odluku o troškovima	Članom 9. propisuje se da Odluku o	Članom 31. propisuje se da visinu troškova akreditacije	Članom 11. propisuje se da Odluku o troškovima	Članom 11. propisuje se da Odluku o troškovima	Članom 8. stav 4 propisuje se da Odluku o troškovima	Članom 9. stav 3 propisuje se da Odluku o troškovima	Članom 10. propisuje se da Odluku o	Članom 8. stav 4 propisuje se da se troškovi

		provođenja postupka akreditacije donosi- Vlada Kantona Sarajevo.	troškovima provođenja postupka akreditacije donosi- Vlada Zeničko-dobojskog kantona.	posebnom odlukom određuje ministar obrazovanja uz saglasnost Vlade Tuzlanskog kantona.	provođenja postupka akreditacije donosi- Vlada Hercegovačk o-neretvanskog kantona.	provođenja postupka akreditacije donosi- Vlada kantona na prijedlog Ministarstva.	provođenja postupka akreditacije donosi- Vlada Unsko-sanskog kantona na prijedlog Ministarstva	provođenja postupka akreditacije donosi- Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.	troškovim a provođenj a postupka akreditacij e donosi- Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.	eksternog audita i revizije određuju prema Pravilniku o određivanju visine naknada za pružanje usluga iz nadležnosti Agencije RS (PR HEAARS 02, prilog Pravilnika)
PRIJEDLOG KOMISIJE STRUČNJAKA (KS)	Sukob interesa	Članom 13. stav 8 propisuje se da Prijedlog Ministarstva u pogledu sastava Komisije mora zadovoljavati uslove o nepostojanju sukoba interesa, ali odredba ne definiše šta je predstavlja sukob interesa, te ko je kontrolol navedenog niti na koji način se provjerava.	U Pravilniku se spominje samo mogućnost sukoba interesa, ali nije definisan pojam sukoba interesa, niti uslovi o nepostojanj u sukoba interesa, niti ko je kontrolol navedenog i način provjere istog.	Članom 9. u vezi sa članom 15. stav 3 tačka c propisuje se da u radu Komisije stručnjaka ne mogu učestvovati lica koja su u sukobu interesa. Sukob interesa postoji u situaciji kada član Komisije ili član njegove uže porodice (roditelj, supružnik, dijete) ima određeni profesionalni ili privatni finansijski interes na	Članom 15 stav 7 U Pravilniku se spominje mogućnost postojanja sukoba interesa, te da prijedlog Ministarstva za imenovanje članova Komisije obavezno sadrži i prijedlog zamjenskih članova. Ova norma ne definiše šta predstavlja sukob interesa, niti njenog kontrolora i	Članom 17 stav 7 i 8 (izmjenjen u izmjenama i dopunama 14/14 na način: Sukob interesa postoji u situaciji kada član Komisije ima određeni profesionalni ili privatni finansijski interes na visokoškolskoj ustanovi koja je predmet vanjske evaluacije, a što može uticati na njegov nepristrasan i objektivn rad u Komisiji. Sukobom interesa	Članom 17 propisuje se da prijedlog Ministarstva u pogledu sastava Komisije mora zadovoljavati uslove o nepostojanju interesa i dostupnosti stručnjaka. Sukob interesa postoji: ukoliko je član komisije u ustanovi u kojoj se vrši (re)akreditacija stekao zvanje bilo kojeg ciklusa studija u poslednjih pet godina, ili je još uvijek u postupku	Članom 13 stav 8 propisuje se da Prijedlog Ministarstva u pogledu sastava Komisije mora zadovoljavati uslove o nepostojanju sukoba interesa, ali navedena odredba ne definiše i ne normira šta je predstavlja sukob interesa, te ko je kontrolol navedenog niti na koji način se provjerava.	U Pravilniku se ne spominje mogućnos t sukoba interesa, niti je definisan pojam sukoba interesa, niti uslovi o nepostoja nju sukoba interesa, niti ko je kontrolol navedeno g i način provjere istog.	Članom 18. stav propisuje se da za svakog člana Komisije stručnjaka, Kordinator akreditacije popunjava predviđeni obrazac (OB HEARS 10, koji je prilog predmetnog Pravilnika) te provjerava postojanje sukoba interesa u odnosu na visokoškolsk u ustanovu, odnosno studijski

				visokoškolskoj ustanovi koja je predmet vanjske evaluacije, a posebno ako se radi o interesu u tekućoj i/ili narednoj akademskoj godini (posmatrano u odnosu na godinu obavljanja vanjske evaluacije), a što može imati uticaja na njegov nepristrasan i objektivni rad u Komisiji. Svaki član Komisije, nakon što je predložen, a prije imenovanja, dostavlja Agenciji izjavu da u njegovom slučaju ne postoji sukob interesa. Shodne odredbe normiraju u „ vlastitom zahtjevu“, koji Ministarstvo dostavlja Agenciji u	način provjere postojanja navedenog.	posebno se smatra situacija u kojoj bi predloženi član Komisije u tekućoj i sljedećoj akademskoj godini, u odnosu na godinu obavljanja vanjske evaluacije, uključujući i članove njegove uže porodice (roditelje, supružnika i djecu). Propisano je da ga provjerava nadležno obrazovna vlast na način tako što pisanim putem zatraži od visokoškolske ustanove izjašnjenje o sukobu interesa ili o drugim podacima o kandidatima za Komisiju koji bi mogli ugroziti legitimitet postupka akreditacije.	sticanja nekog zvanja, na toj ustanovi ima ili je imao angažman po bilo kojoj osnovi u posljednje tri godine, što uključuje izvođenje nastave, te obavljanje bilo koje naplatne djelatnosti za tu visokoškolsku ustanovu. Ministarstvo provjerava sukob interesa na način da od visokoškolske ustanove u postupku (re)akreditacije u pisanoj formi zatraži izjašnjenje o sukobu interesa, te eventualno druge podatke o predloženim kandidatima za Komisiju koji bi mogli ugroziti legitimitet postupka (re) akreditacije.			program koji se recenzira prema Uputstvu za provjeru postojanja sukoba interesa (UP HEAARS 03, koji je prilog predmetnog Pravilnika). Članom 24. stav 3 propisuje se da članovi Komisije stručnjaka na sastanku potpisuju ugovore (OB HEAARS 09-1, prilog Pravilnika) i izjavu o nepostojanju sukoba interesa (OB HEAARS 09-1-1, prilog Pravilnika)
--	--	--	--	---	--------------------------------------	--	---	--	--	--

				kome posebno naglašava da se obezbjedi izbjegavanje sukoba interesa.						
Nadležno obrazovna vlast provjerava upitom sukob interesa kod visokoškolske ustanove i dostavlja uz prijedlog odgovor visokoškolske ustanove. Osnov za upit o sukobu interesa je u definisanju sukoba interesa u Odluci o normama kojima se određuju minimalni standardi u visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini.										
SEKRETAR KOMISIJE STRUČNJAKA	Način odabira sekretara	Propisano-precizno određenom normom	Propisano-precizno određenom normom	Članom 24 stav 7 propisuje se da će Komisija iz reda članova predstavnika akademske zajednice određuje lice koje će obavljati poslove sekretara.	Propisano-precizno određenom normom	Članom 16 stav 12 propisuje se mogućnost da bude iz Komisije stručnjaka ili nadležno obrazovne vlasti. Nije dobro rješenje iz nadležno obrazovne vlasti. Sekretar se bira iz reda članova Komisije stručnjaka, imenuje ga predsjednik Komisije stručnjaka nakon razmatranja mišljenja Agencije i članova Komisije stručnjaka.	Članom 18 stav 2 Propisano-precizno određenom normom, ali ne i detaljno na koji način se imenuje odnosno bira.	Članom 13. stav 11 propisuje se da će predsjednik Komisije stručnjaka nakon konsultacija sa Agencijom i članovima Komisije, odrediti jednog od članova Komisije, koji će vršiti poslove sekretara Komisije.	U predmetnom pravilniku nije propisan način odabira sekretara.	Propisano-precizno određenom normom.
	Obaveze sekretara	Propisano-precizno određenom normom.	Propisano-precizno određenom normom.	Propisano da će sekretar Komisije koordinisati rad Komisije sa visokoškolskom ustanovom i	Propisano-precizno određenom normom.	Propisano-precizno određenom normom.	Propisano-precizno određenom normom.	Propisano-precizno određenom normom.	Kako u predmetnom pravilniku nije propisan način	Propisano-precizno određenom normom.

				Agencijom, te obavljati administrativne poslove u Komisiji.					odabira sekretara, te iz toga proizilazi da nisu propisane ni njegove obaveze.	
DOSTAVLJANJE IZVJEŠTAJA O EKSTERNOJ EVALUACIJI (EER) KOMISIJA STRUČNJAKA (KS)		Članom 13. stav 14 i 15. u 3 Suviše uopštena odredba: KS dostavlja EER Agenciji. Ali nije propisano da EER mora biti na jednom od službenih jezika u upotrebi u BiH i na engleskom jeziku. To treba propisati u pravilniku i normirati u odredbi u Ugovoru, kao i mogućnost da primalac EER-a vrati isti nazad na uređenje, ako nije u vezi sadržaja i jezika usklađen sa Odlukom o normama..Pro	Članom 14. propisuje se da KS EER dostavi VŠU na izjašnjenje (komentare) prije dostavljanja Agenciji. KS dostavlja EER Agenciji. Sada je propisano da EER bude na 1 od službenih jezika u upotrebi u BiH i na engleskom jeziku. To treba bliže odrediti i u Ugovoru, kao i mogućnost da primalac EER-a vrati	Članom 17. propisuje se rok od 30 dana za sačinjavanje vanjskog izvještaja, koji počinje da teče od završetka posjete. Vanjski izvještaj treba biti napisan jasno i razumljivo na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini, te je taksativno navedeno šta treba minimalno da sadrži u svojoj strukturi. U stavovima 5,6 i 7 navedenog člana je propisano je da visokoškolska ustanova koja	Članom 16. propisuje se da Komisija sačinjava prijedlog izvještaja kojeg sekretar prosleđuje visokoškolskoj ustanovi na razmatranje. Ukoliko visokoškolska ustanova utvrdi postojanje materijalnih propusta u radu Komisije koji mogu uticati na davanje mišljenja o akreditaciji, ili da je određene navode potrebno detaljnije pojasniti, dostavlja prigovor Komisiji, koja nakon	Članom 23. propisuje se da KS izvještaj dostavlja na razmatranje VŠU radi davanja komentara i mišljenja, uz ostavljanje roka za davanje komentara u pisanoj formi, nakon čega konačni izvještaj KS dostavlja Ministarstvu. Nakon što Ministarstvo primi konačan izvještaj dostavlja ga Agenciji uz zahtjev za izdavanje preporuke o akreditaciji. Ako izvještaj KS sadrži formalne pravne nedostatke, ako nije potpisano, ako nisu ocijenjeni svi	Članom 21. stav 5 u vezi sa stavom 6 propisuje se da je Komisija obavezna da na kraju provedene akreditacije visokoškolske ustanove ili studijskog programa izradi pismeni izvještaj sa ocjenom kvaliteta, preporukama za unapređenje i mišljenjem o ishodu akreditacije. U odredbama pravilnika nije vidljivo da KS dostavlja EER Agenciji. U članu 23. stav 1 je normirano da pitanja u vezi sa radom Komisije koja	Članom 13. stav 15 propisuje se obaveza članova Komisije da tokom svog rada, kao i nakon podnošenja izvještaja Komisije Agenciji, da se rukovode odredbama relevantnih zakonskih i podzakonskih propisa kojima je normiran postupak akreditacije. Previše uopštena odredba, kojom se samo spominje da Komisija podnosi Izvještaj o eksternoj evaluaciji.	U predmetnom pravilniku o dostavljanju u Izvještaja o eksternoj evaluaciji normirano je samo i propisano članom 16. stav 3 da će Agencija uz preporuku o akreditaciji dostaviti Odjeljenju za obrazovanje i primjerak izvještaja o eksternoj evaluaciji koji je izradila komisija.	Članom 38., 39.,40. propisuje se da nakon posjete VŠU, a na osnovu dostavljene dokumentacije Komisija stručnjaka sastavlja Izvještaj o eksternoj evaluaciji prema Uputstvu za pisanje Izvještaja Komisije (UP HEAARS 01, prilog Pravilnika) na obrascu za pisanje izvještaja (ob HEAARS 05, prilog Pravilnika). Predsjednik Komisije stručnjaka priprema nacrt

		<p>pisati ko u KS sačinjava EER na engleskom jeziku. Propisati da KS EER dostavi VŠU da daju izjašnjenje prije dostavljanja Agenciji.</p>	<p>isti nazad na ispravku i dopunu ako nije po pitanju sadržaja i jezika usklađen sa Odlukom o normama. Propisati ko u KS pise EER na engleskom jeziku.</p>	<p>je predmet institucionalne akreditacije, ima pravo dati komentar“ na nacrt vanjskog izvještaja Komisije, u roku od 15 dana od dana prijema nacrta od strane Komisije. Konačnu verziju vanjskog izvještaja Komisija dostavlja Agenciji na dalje postupanje. Po okončanju postupka akreditacije Agencija i visokoškolska ustanova objavljuju Izvještaj komisije stručnjaka na svojoj internet stranici.</p>	<p>razmatranja istog u roku od (15) dana sačinjava konačni Izvještaj sa mišljenjem o ishodu akreditacije i dostavlja ga Agenciji.</p> <p>Ali nije propisano da se EER sačinjava na jednom od jezika u službenoj upotrebi u BiH i engleskom. To treba propisati u Pravilniku i u Ugovoru, kao i mogućnost da primalac EER-a vrati isti nazad na dopunu ako nije po pitanju sadržaja i jezika usklađen sa Odlukom o normama. Propisati ko u KS pise EER na engleskom jeziku.</p>	<p>kriterijumi ili ne sadrži preporuku za poboljšanje kvaliteta na visokoškolskoj ustanovi i sl., primalac izvještaja može vratiti izvještaj na ispravku i dopunu. Propisati i mogućnost da Agencija vrati EER nazad na dopunu ako nije po pitanju sadržaja i jezika usklađen sa Odlukom o normama..Propisati ko u KS pise EER na engleskom jeziku.</p>	<p>nisu regulisana predmetnim pravilnikom, da će se regulisati Poslovnikom o radu KS. Iz navedenih odredbi pravilnika proizilazi da nije propisana obaveza da EER bude sačinjen na jednom od jezika u službenoj upotrebi u BiH i na engleskom jeziku. To je potrebno normirati i u Pravilniku i u Ugovoru, kao i mogućnost da primalac EER-a vrati isti nazad na dopunu ako nije po pitanju sadržaja i jezika usklađen sa Odlukom o normama. Propisati ko u KS pise EER na engleskom jeziku. Prethodna preporuka Agencije je ispoštovana, pa je</p>	<p>Nije propisano da navedeni izvještaj mora biti na jednom od službenih jezika u upotrebi u BiH i na engleskom jeziku, kao i mogućnost da Agencija vrati isti na uređenje, ako nije u vezi sadržine i jezika usklađen sa Odlukom o normama. Propisati ko u Komisiji stručnjaka sačinjava izvještaj na engleskom jeziku.</p>	<p>Izvještaja na bazi</p>
--	--	---	---	--	--	---	---	--	---------------------------

							propisano u članu 21. stav 6 da KS dostavlja EER na izjašnjenje visokoškolskoj ustanovi.			
RJEŠENJE O AKREDITACIJI	Rok važenja akreditacije	Članom 15. stav 3 propisuje se da je rok važenja akreditacije pet (5) godina .	Članom 17. propisuje se da je rok važenja akreditacij četiri (4) godine.	Postupljeno je po prethodnoj preporuci Agencije da se u novom podzakonskom aktu izmjeni rok važenja akreditacije, te je donošenjem novog predmetnog pravilnika to i učinjeno u članu 27. stav 3 kojim se	Članom 18. propisuje se da je rok važenja akreditacije četiri (4) godine.	Članom 26. propisuje se da je rok važenja akreditacije pet (5) godina	Članom 25. propisuje se da je rok važenja akreditacije pet (5) godina	Članom 15. propisuje se da je rok važenja akreditacije pet (5) godina	Članom 17. propisuje se da je rok važenja akreditacij e četiri (4) godine.	

				propisuje da: „ Akreditacija se daje na period od pet (5) godina, ako zakonom nije drugačije propisano. Dok su odredbe prethodnog Pravilnika 9/16 derogirane u kojem je rok važenja bio 6 (šest) godina.						
NAKNADNE AKTIVNOSTI	Akcionni plan naknadnih aktivnosti	Članom 17. propisuje se da visokoškolska ustanova u roku od 3 mjeseca po prijemu rjesenja sačinjava akcioni plan i objavljuje ga na svojoj internet stranici, te da Agencija prati relaizaciju plana, te da nadležno obrazovna vlast po službenoj dužnosti ili na osnovu preporuke Agencije može ukinuti rješenje	Članom 20. propisuje se da visokoškolska ustanova po prijemu rjesenja sačinjava akcioni plan i objavljuje ga na na svojoj internet stranici, ali ne i ko prati realizaciju. Niti mjere ukidanja rješenja o akreditaciji ako visokoškolska ustanova ne sačini	Članom 33. propisuje se da visokoškolska ustanova u roku od 3 mjeseca po prijemu rjesenja o akreditaciji sačinjava akcioni plan naknadnih aktivnosti s vremenskim okvirom i konkretnim nosiocima za poboljšanje unutrašnjeg kvaliteta iz izvještaja Komisije. Jednom godišnje visokoškolska ustanova	Članom 20 propisuje se da visokoškolska ustanova u roku od 3 mjeseca po prijemu rjesenja sačinjava akcioni plan i objavljuje ga na svojoj internet stranici te da nadležno obrazovna vlast samostalno može da ukida rješenje o akreditaciji ako visokoškolska ustanova ne	Članom 29. propisuje se da visokoškolska ustanova u roku od 3 mjeseca po prijemu rjesenja sačinjava akcioni plan i objavljuje ga na svojoj internet stranici, te da nadležno obrazovna vlast u saradnji sa Agencijom prati relaizaciju plana, te da nadležno obrazovna vlast smaostalno odnosno po službenoj dužnosti ili na osnovu preporuke	Članom 28. propisuje se da svaka akreditovana visokoškolska ustanova, sačinjava akcioni plan za poboljšanje i unapređenje sistema kvaliteta koji se objavljuje na internet stranici visokoškolske ustanove i Ministarstva najkasnije tri mjeseca nakon prijema rješenja o institucijalnoj (re)akreditaciji ili (re) akreditaciji studijskog	Članom 17. propisuje se da svaka akreditovana visokoškolska ustanova, tri mjeseca po prijemu rješenja o akreditaciji, sačinjava akcioni plan za poboljšanje i unapređenje sistema kvaliteta koji obavezno objavljuje na svojoj internet stranici. Akcioni plan sadrži popis aktivnosti usklađenih sa preporukama	Članom 20. propisuje se da svaka akreditovana visokoškolska ustanova, tri (3) mjeseca po prijemu rješenja o institucijalnoj akreditaciji ili akreditaciji studijskih programa, sačinjava akcioni plan za poboljšanje i unapređenje	

		o akreditaciji ako VŠU ne sačini akcioni plan na prethodno propisan način i u roku.	akcioni plan na prethodno propisan način.	sačinjava izvještaj o preduzetim aktivnostima na realizaciji akcionog plana, te je taksativno naveden njegov obavezan sadržaj. Akcioni plan i gore navedeni izvještaji se objavljuju na internet stranici visokoškolske ustanove, a o objavi istih, u roku od sedam dana od dana objave, obavještava Ministarstvo u pisanoj formi. Ministarstvo može produžiti rok za izradu akcionog plana za period od najduže tri (3) mjeseca.	sačini akcioni plan. Nije propisano ko prati realizaciju plana.	Agencije može ukinuti rješenje o akreditaciji ako VŠU ne sačini akcioni plan na prethodno propisan način i u roku.	programa. Akcioni plan sadrži popis aktivnosti usklađenih sa preporukama iz rješenja, a koje su sadržane u izvještaju Komisije, vremenski okvir za realizaciju tih aktivnosti, te konkretne nosioce aktivnosti. Realizaciju akcionog plana prate Ministarstvo i Agencija. Ministarstvo može, po službenoj dužnosti ili na temelju preporuke Agencije, ukinuti rješenje o institucijalnoj akreditaciji ili akreditaciji studijskog programa ako visokoškolska ustanova ne izradi Akcioni plan na prethodno	iz rješenja, a koje su sadržane u izvještaju Komisije o eksternoj evaluaciji, vremenski okvir za realizaciju tih aktivnosti te konkretne nosioce aktivnosti. Realizaciju akcionog plana prati Agencija. Ministarstvo po službenoj dužnosti ili na osnovu preporuke Agencije može ukinuti rješenje o akreditaciji ako visokoškolska ustanova ne izradi Akcioni plan na propisan način i u propisanom roku.	je sistema kvaliteta koji obavezno objavljuje na svojoj internet stranici i dostavlja ga Odjeljenju za obrazovan je i Agenciji. Navedeni plan sadrži popis aktivnosti usklađenih sa preporukama iz rješenja, a koje su sadržane u Izvještaju komisije o eksternoj evaluaciji, vremenski okvir za realizaciju tih aktivnosti, te konkretne nosioce tih aktivnosti.	
--	--	---	---	---	---	--	---	---	---	--

	Objavljuje na svojoj internet stranici						opisan način i u navedenom roku.			
	Izveštaj o preduzetim aktivnostima	Propisano je da VŠU jednom godišnje izrađuje izveštaj o preduzetim aktivnostima i da navedeni objavljuje na svojoj internet stranici. izveštaj se u elektronskoj formi dostavlja NOV.	Propisano je da VŠU jednom godišnje izrađuje izveštaj o preduzetim aktivnostima objavljuje ga na svojoj internet stranici, ali nije propisano da se i kome dostavlja izveštaj.	Članom 34. propisuje se da akreditovana visokoškolska ustanova najmanje jednom godišnje izveštava Ministarstvo o preduzetim aktivnostima na realizaciji akcionih planova sačinjenih nakon akreditacije/ reakreditacije visokoškolske ustanove i studijskog programa, a izveštaj o realizaciji aktivnosti objavljuje na svojoj internet stranici. Navedeni izveštaj obavezno sadrži preduzete aktivnosti,	Propisano je da VŠU jednom godišnje izrađuje izveštaj o preduzetim aktivnostima , te ga dostavlja NOV-u i objavljuje na svojoj web stranici. Propisano je da NOV može da ukine rješenje o akreditaciji ako VŠU ne sačini izvjestaj.	Propisano je da VŠU jednom godišnje izrađuje Izveštaj o preduzetim aktivnostima, te ga dostavlja NOV-u i objavljuje ga na svojoj internet stranici, te je u izmjenama 14/14 propisano da NOV može da ukine rješenje o akreditaciji ako VŠU ne sačini izvjestaj.	Propisano je da je akreditovana visokoškolska ustanova obavezna jednom godišnje sačiniti Izveštaj o preduzetim aktivnostima na realizaciji akcionog plana institucionalne akreditacije ili akreditacije studijskog programa. Izveštaj sadrži preduzete aktivnosti, stepen realizacije, kao i obrazložena eventualna odstupanja od akcionog plana. Postupljeno je po prethodnim preporukama Agencije, te je propisano da se	Članom 18. propisuje se obaveza akreditovane visokoškolske ustanove da jednom godišnje sačini izveštaj o preduzetim aktivnostima na realizaciji akcionog plana akreditacije. Izveštaj obavezno sadrži preduzete aktivnosti, stepen realizacije, kao i obrazložena eventualna odstupanja od akcionog plana. Izveštaj se u elektronskoj formi dostavlja Ministarstvu i objavljuje na internet	Članom 21. propisuje se da visokoškolska ustanova svake godine, najkasnije do 31. januara dostavlja Agenciji i Odjeljenju za obrazovan je godišnji izveštaj o realizaciji provođenja akcionog plana za prethodnu godinu. Visokoškolska ustanova u godišnjem izvještaju Agenciji predlaže teme koje mogu	
	objaviti na internet stranici									

				<p>stepen realizacije, kao i naznaku eventualnih odstupanja od akcionog plana, te okolnosti zbog kojih je došlo do odstupanja. Na obrazložen zahtjev visokoškolske ustanove Ministarstvo može odobriti prolongiranje određenih aktivnosti i rokova sadržanih u prethodno navedenom akcionom planu ,ali se te aktivnosti moraju realizovati do roka za podnošenje zahtjeva za reakreditaciju.</p>			<p>Izveštaj dostavlja Ministarstvu i objavljuje na internet stranici visokoškolske ustanove i Ministarstva. Ministarstvo može, po službenoj dužnosti ili na osnovu preporuke Agencije, ukinuti rješenje o akreditaciji ako visokoškolska ustanova ne sačini izvještaj.</p>	<p>stranici visokoškolske ustanove, odnosno organizacione jedinice.</p>	<p>poslužiti kao pomoć za unapređen je kvaliteta.</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	---	---	--

4. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Analizom je utvrđeno da još uvijek postoje nejasnoće u pogledu trenutnih zakonskih i podzakonskih rješenja u postupku akreditacije. Što se tiče potrebnih izmjena i dopuna sadašnjih rješenja u pravilnicima na osnovu ove analize, Agencija će predložiti održavanje zvaničnih sastanaka sa nadležnim obrazovnim vlastima kako bi se detaljnije analizirale odredbe, precizirala rješenja, te kako bi se odredili usklađeni, precizni i isti rokovi i kako ne bi bilo odustupanja u zavisnosti kojem teritorijalnom području pripada visokoškolska ustanova.

Iz Agencije bi tim sastancima trebalo da prisustvuje tim koji treba biti sastavljen od predstavnika rukovodstva Agencije i stručne službe državnih službenika Agencije.

4.1. PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE PODZAKONSKOG OKVIRA-PRAVILNIKA O POSTUPKU AKREDITACIJE I NAPREDNIJEG FUNKCIONISANJA POSTUPKA AKREDITACIJE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA I STUDIJSKIH PROGRAMA

4.1.1. KANTON SARAJEVO

Faza u postupku akreditacije		Predložena izmjena pravilnika
Podnošenje zahtjeva za akreditaciju	<i>Urednost zahtjeva</i>	Potrebno propisati da Ministarstvo ocjenjuje da li je formalno- pravni sadržaj i struktura samoevaluacijskog izvještaja u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u visokom obrazovanju („Službeni glasnik BiH“ broj 100/11, 26/19), te da li je navedeni izvještaj sačinjen na jednom od službenih jezika u BiH i na engleskom jeziku.
Prijedlog KS	<i>Sukob interesa</i>	Potrebno propisati šta je sukob interesa članova komisije stručnjaka u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u visokom obrazovanju („Službeni glasnik BiH“ broj 100/11, 26/19), te da Ministarstvo provjerava sukob interesa na način da od visokoškolske ustanove u postupku akreditacije u pismenoj formi zatraži izjašnjenje o sukobu interesa, te eventualno druge podatke o predloženim kandidatima za Komisiju koje bi mogle ugroziti legitimitet postupka akreditacije. Ukoliko predloženi stručnjaci nisu u sukobu interesa, niti postoje drugi podaci o predloženim kandidatima koje bi mogle ugroziti legitimitet postupka akreditacije, Ministarstvo će prijedlog uputiti u dalju proceduru, dostavljajući Agenciji izjašnjenje visokoškolske ustanove o pitanju postojanja sukoba interesa ili drugih podataka o predloženim kandidatima. Nadalje, potrebno je propisati da prijedlog Ministarstva u pogledu sastava Komisije mora zadovoljavati kriterijume polne zastupljenosti, te da će Ministarstvo Agenciji dostaviti ime osobe koja je kao predstavnik Ministarstva zadužena za provođenje postupka akreditacije.

Dostavljanje EER-a	Potrebno propisati u Pravilniku i normirati u ugovoru da Izvještaj o eksternoj evaluaciji treba biti sačinjen na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku, kao i mogućnost da primalac izvještaja isti vrati na ispravku i dopunu, ukoliko po pitanju sadržaja i jezika nije usklađen sa važećom Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u BiH. Potrebno normirati da Komisija stručnjaka, prije dostavljanja Agenciji, izvještaj dostavi visokoškolskoj ustanovi radi izjašnjenja u pismenoj formi uz ostavljanje primjerenog roka.
Spriječnost člana KS da obavi posjetu VŠU	U slučaju da je jedan od članova Komisije stručnjaka, koji nije Predsjednik ili Sekretar Komisije, iz opravdanih razloga koji se nisu mogli predvidjeti, spriječen da prisustvuje već zakazanoj posjeti visokoškolskoj ustanovi, ostali članovi Komisije ne mogu izvršiti posjetu, već će se posjeta obavezno vršiti u potpunom sastavu, te će se ista ponovo zakazati za 8 ili 15 dana .
Poslovnik o radu KS	Ostala pitanja u vezi sa radom Komisije koja nisu propisana Pravilnikom, propisati će se Poslovnikom o radu Komisije stručnjaka koji Komisija donosi i usvaja na prvom radnom sastanku prije posjete visokoškolskoj ustanovi, uz prethodno obavljene konsultacije sa koordinatorom Komisije stručnjaka ispred Agencije. Primjerak Poslovnika o radu Komisije se putem koordinatora dostavlja Agenciji.

4.1.2. ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON

Faza u postupku akreditacije		Predložena izmjena pravilnika
Podnošenje zahtjeva za akreditaciju	Urednost zahtjeva	Potrebno propisati da Ministarstvo ocjenjuje formalno-pravnu urednost i kompletnost zahtjeva, kao i usklađenost sa odredbama Pravilnika. Takođe, potrebno je propisati da Ministarstvo provjerava da li je formalni sadržaj i struktura samoevaluacijskog izvještaja u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ br. 100/11, 26/19), te da li je samoevaluacijski izvještaj sačinjen na jednom od službenih jezika u BiH i na engleskom jeziku.
Prijedlog i imenovanje KS	Sukob interesa	Potrebno propisati šta je sukob interesa članova komisije stručnjaka u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u visokom obrazovanju („Službeni glasnik BiH“ broj 100/11, 26/19), te da Ministarstvo provjerava sukob interesa na način da od visokoškolske ustanove u postupku akreditacije u pismenoj formi zatraži izjašnjenje o sukobu interesa, te eventualno druge podatke o predloženim kandidatima za Komisiju koje bi mogle ugroziti legitimitet postupka akreditacije. Ukoliko predloženi stručnjaci nisu u sukobu interesa, niti postoje drugi podaci o predloženim kandidatima koje bi mogle ugroziti legitimitet postupka akreditacije, Ministarstvo će prijedlog uputiti u dalju proceduru, dostavljajući Agenciji izjašnjenje visokoškolske ustanove o pitanju postojanja sukoba interesa ili drugih podataka o predloženim kandidatima. Nadalje, potrebno je propisati da prijedlog Ministarstva u pogledu sastava Komisije mora zadovoljavati rodnu zastupljenost,

		te da će Ministarstvo Agenciji dostaviti ime osobe koja je kao predstavnik Ministarstva zadužena za provođenje postupka akreditacije.
Posjeta KS VŠU	<i>Spriječenost člana KS da obavi posjetu VŠU</i>	U slučaju da je jedan od članova Komisije stručnjaka, koji nije Predsjednik ili Sekretar Komisije, iz opravdanih razloga koji se nisu mogli predvidjeti, spriječen da prisustvuje već zakazanoj posjeti visokoškolskoj ustanovi, ostali članovi Komisije ne mogu izvršiti posjetu, već će se posjeta obavezno vršiti u kompletnom sastavu, te će se ista ponovo zakazati ponovo za 8 ili 15 dana .
	<i>Poslovnik o radu KS</i>	Ostala pitanja u vezi sa radom Komisije koja nisu propisana Pravilnikom, propisati će se Poslovnikom o radu Komisije stručnjaka koji Komisija donosi i usvaja na prvom radnom sastanku prije posjete visokoškolskoj ustanovi, uz prethodno obavljene konsultacije sa koordinatorom Komisije stručnjaka ispred Agencije.Primjerak Poslovnika o radu Komisije se putem koordinatora dostavlja Agenciji.
Izveštaj KS		Potrebno propisati da Izveštaj o eksternoj evaluaciji u pogledu formalnog sadržaja i strukture mora biti usklađen sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u BiH.
Akcioni plan	<i>Akcioni plan</i>	Potrebno propisati da Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta BiH prati realizaciju akcionog plana. Potrebno propisati da Ministarstvo samostalno, ili na osnovu preporuke Agencije ukida rješenje o akreditaciji ako visokoškolska ustanova ne sačini akcioni plan.
	<i>Izveštaj o preduzetim aktivnostima na realizaciji akcionog plana</i>	Potrebno propisati kome se izvještaj dostavlja

4.1.3. TUZLANSKI KANTON

Faza u postupku akreditacije		Predložena izmjena pravilnika
Podnošenje zahtjeva za akreditaciju	<i>Urednost zahtjeva</i>	Potrebno propisati da Ministarstvo provjerava usklađenost sa odredbama Pravilnika. Također, potrebno propisati da Ministarstvo provjerava da li je formalni sadržaj i struktura samoevaluacijskog izvještaja u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ br. 100/11, 26/19). Ispoštovana je prethodna preporuka Agencije da samoevaluacijski izvještaj bude sačinjen i da se dostavlja na jednom od službenih jezika u BiH i na engleskom jeziku.
Prijedlog i imenovanje KS	<i>Sukob interesa</i>	Potrebno propisati da Ministarstvo provjerava sukob interesa na način da od visokoškolske ustanove u postupku akreditacije u pisanoj formi zatraži izjašnjenje o sukobu interesa, te eventualno druge podatke o predloženim kandidatima za Komisiju koje bi mogle ugroziti legitimitet postupka akreditacije. Ukoliko predloženi stručnjaci nisu u sukobu interesa, niti postoje drugi podaci o predloženim kandidatima koji bi mogli ugroziti legalitet postupka akreditacije, Ministarstvo će prijedlog uputiti u dalju proceduru, dostavljajući Agenciji izjašnjenje visokoškolske ustanove o pitanju postojanja sukoba interesa ili drugim podacima o predloženim kandidatima.
	<i>Ugovor između Ministarstva i KS</i>	Nakon imenovanja Komisije stručnjaka, Ministarstvo će zaključiti ugovor sa članovima Komisije stručnjaka kojim će se bliže utvrditi međusobna prava i obaveze ugovornih strana.
	Način odabira sekretara	Članom 24. Propisuje se da Komisija iz reda članova predstavnika akademske zajednice određuje lice koje će kordinirati rad Komisije sa visokoškolskom ustanovom i Agencijom, te obavljati administrativne poslove u Komisiji (sekretar Komisije) Propisati detaljnije formalno pravni način kako se vrši izbor sekretara Komisije.

Posjeta KS VŠU	<i>Spriječenost člana KS da obavi posjetu VŠU</i>	Članom 16. stav 2 propisuje se da u slučaju nemogućnosti posjete visokoškolskoj ustanovi nekog od imenovanih članova u dogovorenom terminu, posjeta se odlaže do sljedećeg termina kojeg članovi Komisije naknadno usaglašavaju. Predmetna norma je previse uopštena, daje prostora za različito tumačenje iste, stvara mogućnost odugovlačenja postupka, te stvara kod korisnika prava i obaveza odstupanje od načela efikasnosti. Mjerodavnije i bolje rješenje predmetne norme bi bilo da: U slučaju da je jedan od članova Komisije stručnjaka, koji nije Predsjednik ili Sekretar Komisije, iz opravdanih razloga koji se nisu mogli predvidjeti, spriječen da prisustvuje već zakazanoj posjeti visokoškolskoj ustanovi, ostali članovi Komisije ne mogu izvršiti posjetu, već će se posjeta obavezno vršiti u kompletnom sastavu, te će se ista ponovo zakazati za 8 ili 15 dana.
	<i>Poslovnik o radu KS</i>	Ostala pitanja u vezi sa radom Komisije koja nisu regulisana Pravilnikom, regulisat će se Poslovnikom o radu Komisije stručnjaka koji Komisija donosi i usvaja na prvom radnom sastanku prije posjete visokoškolskoj ustanovi, uz prethodno obavljene konsultacije sa koordinatorom Komisije stručnjaka ispred Agencije. Primjerak Poslovnika o radu Komisije se putem koordinatora dostavlja Agenciji.
Dostavljanje Izvještaja o Eksternoj Evaluaciji		Ispoštovane su prethodne preporuke Agencije, te se članom 17. propisuje da visokoškolska ustanova koja je predmet institucionalne akreditacije ima pravo dati komentar na nacrt vanjskog izvještaja Komisije stručnjaka, u roku od 15 dana od dana prijema nacrtu od strane Komisije stručnjaka, te da će konačnu verziju vanjskog izvještaja Komisija dostaviti Agenciji na dalje postupanje.
NAKNADNE AKTIVNOSTI	<i>Akcioni plan</i>	Članom 33. propisuje se da visokoškolska ustanova u roku od 3 mjeseca po prijemu rjesenja o akreditaciji sačinjava akcioni plan naknadnih aktivnosti s vremenskim okvirom i konkretnim nosiocima za poboljšanje unutrašnjeg kvaliteta iz izvještaja Komisije. Jednom godišnje visokoškolska ustanova sačinjava izvještaj o preduzetim aktivnostima na realizaciji akcionog plana, te je taksativno naveden njegov obavezan sadržaj. Akcioni plan i gore navedeni izvještaji se objavljuju na internet stranici visokoškolske ustanove, a o objavi istih, u roku od sedam (7) dana od dana objave, obavještava Ministarstvo u pisanoj formi. Ministarstvo može produžiti rok za izradu akcionog plana za period od najduže tri mjeseca.
	<i>Izvještaj o preduzetim aktivnostima na realizaciji akcionog plana</i>	Članom 34. Propisuje se da akreditovana visokoškolska ustanova najmanje jednom godišnje izvještava Ministarstvo o preduzetim aktivnostima na realizaciji akcionih planova sačinjenih nakon akreditacije/ reakreditacije visokoškolske ustanove i studijskog programa, a izvještaj o realizaciji aktivnosti objavljuje na svojoj internet stranici. Navedeni izvještaj obavezno

		sadrži preduzete aktivnosti, stepen realizacije, kao i naznaku eventualnih odstupanja od akcionog plana, te okolnosti zbog kojih je došlo do odstupanja. Na obrazložen zahtjev visokoškolske ustanove Ministarstvo može odobriti prolongiranje određenih aktivnosti i rokova sadržanih u prethodno navedenom akcionom planu, ali se te aktivnosti moraju realizovati do roka za podnošenje zahtjeva za reakreditaciju.
--	--	--

4.1.4. HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON

Faza u postupku akreditacije		Predložena izmjena pravilnika
Rok u kojem se obavlja akreditacija		Članom 10. Pravilnika propisuje se da se postupak akreditacije obavlja u roku od najviše šest (6) mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za akreditaciju, te za Izmjene i dopune navedenog pravilnika predložimo duži rok u kojem se ima okončati postupak akreditacije, jer se u praksi propisani rok pokazao kao suviše kratak.
Potpunost zahtjeva za akreditaciju		Potrebno propisati da Ministarstvo provjerava da li je struktura samoevaluacijskog izvještaja u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ br. 100/11, 26/19), te da li je izvještaj sačinjen na jednom od službenih jezika u upotrebi u BiH i na engleskom jeziku.
Utvrđivanje prijedloga KS	Sukob interesa	Potrebno definisati šta je sukob interesa članova komisije stručnjaka u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u visokom obrazovanju („Službeni glasnik BiH“ broj 100/11, 26/19), te da Ministarstvo provjerava sukob interesa na način da od visokoškolske ustanove u postupku akreditacije u pisanoj formi zatraži izjašnjenje o sukobu interesa, te eventualno druge podatke o predloženim kandidatima za Komisiju koji bi mogli ugroziti legitimitet postupka akreditacije. Ukoliko predloženi stručnjaci nisu u sukobu interesa, niti postoje drugi podaci o predloženim kandidatima koji bi mogli ugroziti legitimitet postupka akreditacije, Ministarstvo će prijedlog uputiti u dalju proceduru, dostavljajući Agenciji izjašnjenje visokoškolske ustanove o pitanju postojanja sukoba interesa ili drugim informacijama o predloženim kandidatima. Nadalje, potrebno je propisati da prijedlog Ministarstva u pogledu sastava Komisije mora zadovoljavati rodnu zastupljenost, te da će Ministarstvo Agenciji dostaviti ime osobe koja je kao predstavnik Ministarstva zadužena za provođenje postupka akreditacije.

	Ugovor između Ministarstva i KS	Članom 15. stav (12) propisuje se da će nakon imenovanja Komisije stručnjaka, Ministarstvo zaključiti ugovor sa članovima Komisije stručnjaka kojim će se bliže razraditi međusobna prava i obaveze ugovornih strana.
Posjeta KS VŠU	Spriječenost člana KS da obavi posjetu VŠU	Izvršiti dopunu člana 16. predmetnog pravilnika shodno slučaju da je jedan od članova Komisije stručnjaka, koji nije Predsjednik ili Sekretar Komisije, iz opravdanih razloga koji se nisu mogli predvidjeti, spriječen da prisustvuje već zakazanoj posjeti visokoškolskoj ustanovi, ostali članovi Komisije ne mogu izvršiti posjetu, već će se posjeta obavezno vršiti u potpunom sastavu, te će se ista ponovo zakazati za 8 ili 15 dana.
	Poslovnik o radu KS	Ostala pitanja u vezi sa radom Komisije koja nisu regulisana Pravilnikom, regulisat će se Poslovnikom o radu Komisije stručnjaka koji Komisija donosi i usvaja na prvom radnom sastanku prije posjete visokoškolskoj ustanovi, uz prethodno obavljene konsultacije sa koordinatorom Komisije stručnjaka ispred Agencije. Primjerak Poslovnika o radu Komisije se putem koordinatora dostavlja Agenciji.
Akcionni plan		Potrebno regulisati da Agencija za razvoj visokog obrazovanja i obezbjeđivanje kvaliteta prati realizaciju akcionog plana.

4.1.5. SREDNJOBOSANSKI KANTON

Faza u postupku akreditacije		Predložena izmjena pravilnika
Zahtjev za akreditaciju	Podnošenje zahtjeva	Potrebno izmijeniti i propisati da se zahtjev podnosi samo Ministarstvu.
	Cjelovitost i urednost zahtjeva za akreditaciju	Potrebno propisati da Ministarstvo provjerava da li je struktura samoevaluacijskog izvještaja u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 100/11, 26/19).

Utvrđivanje prijedloga za imenovanje komisije	Sukob interesa	<p>U Izmjenama i dopunama predmetnog Pravilnika 14/14 postupljeno je po prethodnim preporukama Agencije na način da sukob interesa postoji u situaciji kada član KS ima određeni profesionalni ili privatni finansijski interes na VŠU koja je predmet vanjske evaluacije, a što može uticati na njegov nepristrasan i objektivan rad u KS. Sukobom interesa posebno se smatra situacija u kojoj bi predloženi član KS u tekućoj i sljedećoj akademskoj godini, u odnosu na godine obavljanja vanjske evaluacije, imao profesionalni ili privatni finansijski interes na VŠU koja je predmet vanjske evaluacije, uključujući i članove njegove uže porodice.</p> <p>Potrebno propisati da se sukob interesa članova komisije stručnjaka provjerava u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u visokom obrazovanju („Službeni glasnik BiH“ broj 100/11, 26/19), te da Ministarstvo provjerava sukob interesa na način da od visokoškolske ustanove u postupku akreditacije u pisanoj formi zatraži izjašnjenje o sukobu interesa, te eventualno druge informacije o predloženim kandidatima za Komisiju koje bi mogle ugroziti legitimitet postupka akreditacije. Ukoliko predloženi stručnjaci nisu u sukobu interesa, niti postoje druge informacije o predloženim kandidatima koje bi mogle ugroziti legitimitet postupka akreditacije, Ministarstvo će prijedlog uputiti u dalju proceduru, dostavljajući Agenciji fotokopiju odgovora visokoškolske ustanove o pitanju postojanja sukoba interesa ili drugim podacima o predloženim kandidatima.</p>
	Sekretar komisije	Nakon prethodnih preporuka Agencije u Izmjenama i dopunama 14/14 propisano je da će Predsjednik komisije, nakon konsultacija sa Agencijom i članovima komisije, odrediti jednog od članova komisije koji će vršiti poslove Sekretara.
	Ugovor između Ministarstva i KS	Nakon prethodnih preporuka Agencije u Izmjenama i dopunama 14/14 propisano je da će nakon imenovanja Komisije stručnjaka, Ministarstvo zaključiti ugovor sa članovima Komisije stručnjaka kojim će se bliže urediti međusobna prava i obaveze ugovornih strana.
	Poslovnik o radu KS	Nakon prethodnih preporuka Agencije u Izmjenama i dopunama 14/14 propisano je da će Ostala pitanja u vezi sa radom Komisije koja nisu regulisana Pravilnikom i Ugovorom, urediti će se Poslovnikom o radu Komisije stručnjaka koji Komisija donosi i usvaja na prvom radnom sastanku prije posjete visokoškolskoj ustanovi. Potrebno izvršiti dopunu da je prije donošenja predmetnog poslovnika potrebno obaviti konsultacije sa koordinatorom komisije stručnjaka ispred Agencije, te da se primjerak poslovnika o radu komisije putem koordinatora dostavlja Agenciji.
Sadržaj izvještaja komisije	Nakon prethodnih preporuka Agencije u Izmjenama i dopunama 14/14 uvaženo je da se izostavi rok za objavljivanje izvještaja na internet stranici Agencije, a iz razloga što nakon dostavljanja izvještaja komisije stručnjaka Agenciji, slijedi postupak ocjene usklađenosti rješenja o akreditaciji sa minimalnim standardima iz područja visokog obrazovanja i kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini, a što se u pojedinim slučajevima neće moći izvršiti u ostavljenom roku.	

Rokovi		Nakon prethodnih preporuka Agencije u Izmjenama i dopunama 14/14 uvaženo je da komisija stručnjaka, izvještaj dostavi visokoškolskoj ustanovi na razmatranje radi davanja komentara i mišljenja uz ostavljanje određenog roka za davanje komentara u pisanoj formi, nakon čega će se izvještaj dostaviti Ministarstvu. Nakon što Ministarstvo primi konačni izvještaj KS, dostavlja ga Agenciji uz zahtjev za izdavanje preporuke o akreditaciji. Potrebno normirati u Pravilniku i u ugovoru sa stručnjacima da izvještaj o eksternoj evaluaciji treba biti sačinjen na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku, kao i mogućnost da primalac izvještaja isti vrati na ispravku i dopunu, ukoliko u pogledu strukture nije usklađen sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u BiH.
Ishodi postupka akreditacije kroz izvještaj KS		Nakon prethodnih preporuka Agencije u Izmjenama i dopunama 14/14 uvažena je preporuka Agencije da se obrati pažnja na stav (3) člana 10. Okvirnog zakona kako bi se predvidjele jednake mogućnosti i za visoke škole kao vrsta visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini, te je član 24. predmetnog Pravilnika koji normira ishode akreditacije kroz izvještaj KS izmjenjen i dopunjen na način da se posebno pazi udovoljava li ta VŠU uslovima iz stave (3) člana 10. Okvirnog zakona.
Godišnji izvještaj o napretku		Nakon prethodnih preporuka Agencije u Izmjenama i dopunama 14/14 uvažena je preporuka Agencije, te je propisano da ako VŠU ne sačini navedeni izvještaj da će Ministarstvo ukinuti rješenje o akreditaciji.
Aneks 1.	Obrazac Samoevaluacijskog izvještaja	Nakon prethodnih preporuka Agencije u Izmjenama i dopunama 14/14 uvažena je preporuka Agencije da je pored utvrđenih četiri standarda, potrebno dopuniti i sa dodatnim standardima koji su propisani Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u BiH, te je u navedenim Izmjenama Pravilnika to i učinjeno.
Aneks 2.	Rezultati akreditacije	Nakon prethodnih preporuka Agencije u Izmjenama i dopunama 14/14 uvažena je preporuka Agencije, te je izvršena dopuna sa dodatnim standardima koji su propisani Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u BiH.

4.1.6. UNSKO-SANSKI KANTON

Faza u postupku akreditacije	Predložena izmjena pravilnika
Troškovi postupka akreditacije	Postupljeno je po prethodnoj preporuci Agencije da postoji potreba da bude propisano da Odluku o utvrđivanju visine troškova postupka (re) akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa na području Unsko-sanskog kantona donosi Vlada Unsko-sanskog kantona na prijedlog Ministarstva. To je učinjeno u 06/2020 i to u članu 8. stav 4.

<p>Zahtjev za akreditaciju</p>	<p><i>Cjelovitost i urednost zahtjeva za akreditaciju</i></p>	<p>Postupljeno je po prethodnoj preporuci Agencije da postoji potreba da se propiše da Ministarstvo provjerava da li je struktura Samoevaluacijskog izvještaja u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ br. 100/11, 26/19). To je učinjeno u 06/2020 i to u članu 12. stav 2</p>
<p>Utvrđivanje prijedloga komisije stručnjaka</p>	<p><i>Sukob interesa</i></p>	<p>Postupljeno je po prethodnoj preporuci Agencije da postoji potreba da se propiše šta predstavlja sukob interesa članova komisije stručnjaka u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u visokom obrazovanju („Službeni glasnik BiH“ broj 100/11, 26/19), te je to urađeno u 06/2020 i to u članu 17. na način da prijedlog Ministarstva u pogledu sastava Komisije mora zadovoljavati uslove o nepostojanju sukoba interesa i dostupnosti stručnjaka. Sukob interesa postoji: ukoliko je član komisije u ustanovi u kojoj se vrši (re)akreditacija stekao zvanje, na toj ustanovi, ima ili je imao angažman po bilo kojoj osnovi u poslednje tri godine, što uključuje izvođenje nastave, te obavljanje bilo koje radnje radi ostvarivanja prihoda za tu visokoškolsku ustanovu. Ministarstvo provjerava sukob interesa na način da od visokoškolske ustanove u postupku (re)akreditacije u pisanoj formi zatraži izjašnjenje o sukobu interesa, te eventualno druge podatke o predloženim kandidatima za Komisiju koje bi mogle ugroziti legitimitet postupka (re)akreditacije. Ukoliko predloženi stručnjaci nisu u sukobu interesa, niti postoje drugi podaci o predloženim kandidatima koji bi mogli ugroziti legitimitet postupka (re) akreditacije, Ministarstvo će uputiti u dalju proceduru, dostavljajući Agenciji fotokopiju izjašnjenja visokoškolske ustanove o pitanju postojanja sukoba interesa ili drugim informacijama o predloženim kandidatima.</p> <p>Nadalje, postupljeno je po prethodnoj preporuci Agencije da postoji potreba da se propiše da prijedlog Ministarstva u pogledu sastava Komisije mora zadovoljavati rodnu zastupljenost i to je urađeno u 06/2020 i to u članu 13. stav 6.</p> <p>Uvidom u predmetne odredbe Agencija nije primjetila da su dopunjene odredbe u smislu dostavljanja imena osobe, koja je ispred Ministarstva zadužena za provođenje postupka akreditacije na šta je Agencija ukazala ranije prije donošenja predmetnog Pravilnika.</p>
	<p><i>Naknada članovima KS</i></p>	<p>Postupljeno je po prethodnoj preporuci Agencije da postoji potreba da se propiše da članu Komisije koji bude obavljao poslove sekretara Komisije da mu se isplaćuje dodatna naknada u skladu sa Odlukom o utvrđivanju visine troškova postupka (re)akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa na području Unsko-sanskog kantona i to je urađeno u članu 18. stav 4.</p> <p>Takodje je propisano da u fazi nakon imenovanja Komisije i recenzenata, Agencija primjerak rješenja dostavlja Ministarstvu radi zaključivanja ugovora sa svakim članom. Predmetnim ugovorom se definišu prava i obaveze Ministarstva i članova Komisije i recenzenata, rokovi za izvršenje obaveza i iznos naknade za rad i to se propisuje u članu 18. stav 5 i 6.</p>

	<p><i>Spriječenost članova komisije da obave posjetu VŠU</i></p>	<p>(1) U slučaju da je predsjednik ili sekretar Komisije, iz opravdanih razloga koji se nisu mogli predvidjeti, spriječen da prisustvuje već dogovorenoj posjeti visokoškolskoj ustanovi, posjeta će se odgoditi.</p> <p>(2) U slučaju da je jedan od članova Komisije, koji nije predsjednik ili sekretar Komisije spriječen da prisustvuje već dogovorenoj posjeti visokoškolskoj ustanovi, a da je predsjednik ili sekretar Komisije obavješten o tome: a) u roku dužem od deset dana od planirane posjete, predsjednik Komisije angažuje zamjenskog člana, odnosno, b) ukoliko je predsjednik ili sekretar Komisije obavješten o tome u roku kraćem od deset dana od planirane posjete ili zamjenski član nije u mogućnosti učestvovati u posjeti u predviđenom terminu, ostali članovi Komisije mogu izvršiti posjetu, s tim da će predsjednik obavjestiti spriječenog člana o posjeti, ocjeni ispunjenosti kriterijuma za (re) akreditaciju, preporukama za unapređenje i mišljenju o ishodu (re)akreditacije. c) Predsjednik Komisije o aktivnostima opisanim u ovom članu obavještava Agenciju odmah.</p> <p>(3) U slučaju opisanom u stavu (2) alineji b) spriječeni član Komisije će se pismeno izjasniti u smislu davanja ili nedavanja saglasnosti u vezi navedene ocjene, preporuke ili mišljenja.</p> <p>Agencija u slučaju da je jedan od članova Komisije stručnjaka, koji nije Predsjednik ili Sekretar Komisije, iz opravdanih razloga nisu mogli predvidjeti, spriječen da prisustvuje već zakazanoj posjeti visokoškolskoj ustanovi je mišljenja da ostali članovi Komisije ne mogu izvršiti posjetu, već će se posjeta obavezno vršiti u kompletnom sastavu, te će se ista ponovo zakazati ponovo za 8 ili 15 dana ili da se imenuje zamjenski član.</p>
	<p><i>Poslovnik o radu KS</i></p>	<p>Postupljeno je po prethodnoj preporuci Agencije da postoji potreba da se propiše da pitanja u vezi sa radom Komisije koja nisu regulisana Pravilnikom, regulisaće se Poslovnikom o radu Komisije stručnjaka koji Komisija donosi na prvom radnom sastanku prije posjete visokoškolskoj ustanovi, uz prethodno obavljene konsultacije sa kordinatorom ispred Agencije. Primjerak Poslovnika, Komisija dostavlja Agenciji putem koordinatora ispred Agencije i to se propisuje članom 23. stav (1) i (2).</p>
<p>Godišnji izvještaj o napretku</p>		<p>Postupljeno je po prethodnoj preporuci Agencije da postoji potreba da se propiše da Ministarstvo može po službenoj dužnosti ili na osnovu osnovu preporuke Agencije ukinuti rješenje o akreditaciji ako visokoškolska ustanova ne izradi godišnji izvještaj o napretku.</p>

4.1.7. BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON

<p>Faza u postupku akreditacije</p>	<p>Predložena izmjena pravilnika</p>
--	---

	Podnošenje zahtjeva za akreditaciju	Potrebno izmijeniti u članu 11. stav 3 da se Samoevaluacijski izvještaj prilaže u jednom primjerku u pisanoj formi i u jednom primjerku u elektronskoj formi, od kojih je jedan primjerak izvještaja obavezno na engleskom jeziku, a ne u 8 primjeraka.
Zahtjev za akreditaciju	Cjelovitost i urednost zahtjeva za akreditaciju	Potrebno propisati da Ministarstvo provjerava da li je struktura Samoevaluacijskog izvještaja u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ br. 100/11, 26/19).
Utvrđivanje prijedloga komisije stručnjaka	Sukob interesa	Potrebno propisati šta je sukob interesa članova komisije stručnjaka u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u visokom obrazovanju („Službeni glasnik BiH“ broj 100/11, 26/19), te da Ministarstvo provjerava sukob interesa na način da od visokoškolske ustanove u postupku akreditacije u pisanoj formi zatraži izjašnjenje o sukobu interesa, te eventualno druge informacije o predloženim kandidatima za Komisiju koje bi mogle ugroziti legitimitet postupka akreditacije. Ukoliko predloženi stručnjaci nisu u sukobu interesa, niti postoje druge informacije o predloženim kandidatima koje bi mogle ugroziti legitimitet postupka akreditacije, Ministarstvo će prijedlog uputiti u dalju proceduru, dostavljajući Agenciji odgovor u pisanoj formi visokoškolske ustanove o pitanju postojanja sukoba interesa ili drugim informacijama o predloženim kandidatima. Nadalje, potrebno je propisati da prijedlog Ministarstva u pogledu sastava Komisije mora zadovoljavati rodnu zastupljenost, te da će Ministarstvo Agenciji dostaviti ime osobe koja je ispred Ministarstva zadužena za provođenje postupka akreditacije.
	Naknada članovima KS	Ispoštovana je prethodna preporuka Agencije da se u predmetnom Pravilniku normira obaveza isplate dodatne naknade sekretaru Komisije stručnjaka u skladu sa Odlukom Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, te da nakon imenovanja Komisije stručnjaka, Agencija primjerak rješenja o imenovanju dostavlja Ministarstvu radi sklapanja i zaključivanja ugovora sa svakim članom Komisije kojim se preciznije određuju prava i obaveze Ministarstva odnosno članova Komisije, rokovi za izvršenje obaveza te utvrđuje tačan iznos naknade za rad u skladu sa Odlukom Vlade Bosansko-podrinjskog kantona.
	Spriječnost člana komisije da obavi posjetu VŠU	Predmetnim Pravilnikom nije normirana mogućnost spriječenosti člana komisije da obavi posjetu visokoškolskoj ustanovi. Agencija preporučuje da je radi potrebe usklađivanja normi podzakonskih akata u Bosni i Hercegovini, zaštite legitimiteta postupka akreditacije i pravne sigurnosti nosioca prava i obaveza u postupku akreditacije to nužno učiniti, a i radi usklađivanja sa aktima Agencije i to posebno sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u visokom obrazovanju („Službeni glasnik BiH“ broj 100/11, 26/19).

	Poslovnik o radu Komisije stručnjaka	Predmetnim Pravilnikom nisu normirana ostala pitanja u vezi sa radom Komisije koja nisu regulisana Pravilnikom, a bilo bi neophodno da se regulišu sa Poslovnikom o radu Komisije stručnjaka koji Komisija donosi i usvaja na prvom radnom sastanku prije posjete visokoškolskoj ustanovi, uz prethodno obavljene konsultacije sa koordinatorom Komisije stručnjaka ispred Agencije. Primjerak poslovnika o radu komisije se putem koordinatora dostavlja Agenciji. Navedno potrebno normirati u Pravilniku i u ugovoru sa članovima komisije stručnjaka, kao i mogućnost da primalac Izvještaja o eksternoj evaluaciji isti vrati na ispravku i dopunu, ukoliko u pogledu sadržine nije usklađen sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u BiH.
Godišnji izvještaj o napretku		Potrebno propisati da Ministarstvo može ukinuti rješenje o akreditaciji ako visokoškolska ustanova ne sačini Izvještaj o napretku.

4.1.8. BRČKO DISTRIKT

Faza u postupku akreditacije		Predložena izmjena pravilnika
	Rok akreditacije	Potrebno izmijeniti i propisati da se akreditacija izdaje na period od pet (5) godina kako bi taj rok bio usklađen sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 100/11, 26/19)
Zahtjev za akreditaciju	Cjelovitost i urednost zahtjeva za akreditaciju	Članom 13. stav 1 propisuje se da nakon prijema zahtjeva za akreditaciju Odjeljenje za obrazovanje ocjenjuje njegovu potpunost u pogledu dokumentacije i usklađenosti sa odredbama predmetnog pravilnika Bez obzira na prethodno, potrebno je precizirati da Odjeljenje za obrazovanje provjerava da li je struktura samoevaluacijskog izvještaja u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 100/11), 26/19).
Utvrđivanje prijedloga komisije stručnjaka	Sukob interesa	U Pravilniku se ne spominje mogućnost sukoba interesa, niti je definisan pojam sukoba interesa, niti uslovi o nepostojanju sukoba interesa, niti ko je kontrolol navedenog i način provjere istog. Potrebno propisati sve prethodno navedeno radi pravne sigurnosti i legitimiteta postupka akreditacije na način da je usklađeno i precizirano sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 100/11, 26/19).

	Predsjednik i sekretar Komisije stručnjaka	Predmetnim pravilnikom nisu propisani načini odabira predsjednika i sekretara Komisije stručnjaka i njihove obaveze.
	Spriječenost člana komisije da obavi posjetu VŠU	Predmetnim Pravilnikom nije normirana mogućnost spriječenosti člana komisije da obavi posjetu visokoškolskoj ustanovi. Agencija preporučuje da je radi potrebe usklađivanja normi podzakonskih akata u Bosni i Hercegovini, zaštite legitimiteta postupka akreditacije i pravne sigurnosti nosioca prava i obaveza u postupku akreditacije to nužno učiniti, a i radi usklađivanja sa aktima Agencije i to posebno sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u visokom obrazovanju („Službeni glasnik BiH“ broj 100/11, 26/19).
	Poslovnik o radu KS	Ostala pitanja u vezi sa radom Komisije stručnjaka koja nisu regulisana Pravilnikom, regulisati će se Poslovnikom o radu Komisije stručnjaka koji Komisija donosi i usvaja na prvom radnom sastanku prije posjete visokoškolskoj ustanovi, uz prethodno obavljene konsultacije sa koordinatorom komisije stručnjaka ispred Agencije. Primjerak poslovnika o radu komisije se putem koordinatora dostavlja Agenciji. Navedno potrebno propisati u Pravilniku i u ugovoru sa članovima komisije stručnjaka, kao i mogućnost da primalac izvještaja o eksternoj evaluaciji isti vrati na ispravku i dopunu, ukoliko u pogledu strukture nije usklađen sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u BiH.
Godišnji izvještaj o napretku		Potrebno propisati da Odjeljenje za obrazovanje može ukinuti rješenje o akreditaciji ako visokoškolska ustanova ne izradi ovaj izvještaj

4.1.9. REPUBLIKA SRPSKA

Faza u postupku akreditacije		Predložena izmjena pravilnika
Troškovi postupka akreditacije		
Zahtjev za akreditaciju	Cjelovitost i urednost zahtjeva za akreditaciju	

Utvrđivanje prijedloga komisije stručnjaka	<i>Sukob interesa</i>	
	<i>Naknada članovima KS</i>	
	<i>Spriječenost člana komisije da obavi posjetu VŠU</i>	
	<i>Poslovník o radu KS</i>	
Godišnji izvještaj o napretku		

Postoji potreba da se ovom predmetnom analizom osim svih navedenih podzakonskih propisa obuhvate novine koje donosi i propisuje Zakon o obezbjeđenju kvaliteta u visokom obrazovanju Republike Srpske- „ Službeni glasnik Republike Srpske “ broj 67/2020, jer Republika Srpska od svih nivoa vlasti, jedina ima Zakon o obezbjeđenju kvaliteta o visokom obrazovanju u hijerarhiji zakonskih propisa iz ove oblasti obezbjeđenja kvaliteta u visokom obrazovanju. Svi ostali nivoi imaju donesene zakone o visokom obrazovanju, kao i predmetne pravilnike o postupku akreditacije visokoškolske ustanove koje ima i Republika Srpska. Bez obzira na postojanje predmetnih pravilnika iz razloga složenosti pravnog poretka Bosne i Hercegovine i njenih entiteta nužna je vanjska dopuna, razrada ili nadomješavanje podzakonskih pravnih akata, zakonskim propisima.

Budući da ulaganje u kvalitet visokog obrazovanja predstavlja temelj razvoja društva svih zemalja u razvoju, ova oblast predstavlja jedan od najvažnijih strateških ciljeva Republike Srpske.

Osnovni ciljevi *Zakona o obezbjeđenju kvaliteta u visokom obrazovanju Republike Srpske* ("Sl. glasnik RS", br. 67/2020 - dalje: Zakon) usmjereni su ka uspostavljanju kulture kvaliteta u visokom obrazovanju, a to dugoročno obezbjeđuje jedini siguran put razvoja visokog obrazovanja Republike Srpske.

Poslove akreditacije u oblasti visokog obrazovanja od 2011. godine obavlja Agencija za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske. Pravni sljedbenik Javne ustanove Agencije za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske je Agencija za visoko obrazovanje Republike Srpske sa širim nadležnostima, konkretno u oblasti licenciranja visokoškolskih **ustanova**, odnosno početne akreditacije koja predstavlja osnov za izdavanje dozvole za rad, kao i u oblasti priznavanja stranih visokoškolskih kvalifikacija. To je ustaljena praksa u većini zemalja evropskog prostora visokog obrazovanja (engl. European Higher Education Area - EHEA), stoga se Zakonom omogućava usklađivanje metodologija vanjskog vrednovanja postupaka licenciranja, odnosno početne akreditacije i akreditacije.

Zakonom se uvodi opšta definicija vanjskog vrednovanja, koja prati jedinstvenu metodologiju za sve postupke kojima se provjerava i obezbjeđuje kvalitet rada visokoškolskih ustanova, usklađena sa evropskim standardima u ovoj oblasti. Svaki od četiri postupka se vodi u svrhu određenog cilja, te su stoga i opisani kao novi mehanizmi obezbjeđivanja kvaliteta u visokom obrazovanju u smislu vanjskog vrednovanja (početna akreditacija, akreditacija, audit, tematsko vrednovanje) i to predstavlja osnov za kontinuirano praćenje i unapređivanje kvaliteta djelovanja visokoškolskih ustanova.

Tako je **početna akreditacija postupak vanjskog vrednovanja** koji se vodi u svrhu sticanja dozvole za rad visokoškolske ustanove i studijskog programa, u kojem je naglašena uloga Komisije recenzenata, te njihove ocjene i mišljenja. Postupak izdavanja dozvole za rad podrazumijeva i ocjenu društvene opravdanosti osnivanja ustanove u skladu sa Mrežom visokoškolskih ustanova koju predlaže Savjet za visoko obrazovanje Republike Srpske, nakon kojeg slijedi vanjsko vrednovanje kroz koje Komisije recenzenata ocjenjuju nivo ispunjenosti zahtjeva standarda i kriterijuma za početak rada. **Agencija na osnovu izvještaja Komisije sačinjava preporuku o izdavanju dozvole za rad ili preporuku o odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole za rad**, a na osnovu koje ministar donosi rješenje. S obzirom na to da je planirano donošenje standarda za početnu akreditaciju i da je administrativni okvir za osnivanje i sticanje dozvole za rad pojednostavljen, a da su, istovremeno, standardizovani zahtjevi za svaki segment organizacije i rada visokoškolskih ustanova, može se očekivati kvalitativan pomak u ovom segmentu sistema visokog obrazovanja.

Akreditacija je postupak vanjskog vrednovanja koji se vodi za ustanove sa početnom akreditacijom. **Početna akreditacija ima ograničeno trajanje**, te visokoškolske ustanove **podliježu periodičnoj vanjskoj provjeri kvaliteta** u skladu sa standardima za akreditaciju. Time se obezbjeđuje kontinuitet razvoja i postizanja višeg nivoa kvaliteta u visokom obrazovanju, i to kroz vezu standarda za početnu akreditaciju, kao uslova koji se unutar sistema visokog obrazovanja definišu u skladu sa strategijom razvoja obrazovanja i potrebama Republike i standarda za

akreditaciju, koji predstavljaju uslove proistekle iz Evropskih standarda i smjernica za oblast visokog obrazovanja, čiji cilj je prepoznavanje i usklađivanje institucija i ishoda njihovog djelovanja u okviru evropskog prostora visokog obrazovanja.

Agencija je prošla postupak vanjskog vrednovanja koje sprovodi Evropska asocijacija za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju (engl. European Association for Quality Assurance in Higher Education - ENQA), dobila preporuke za unapređenje svoga rada, te postala pridruženi član ove asocijacije.

S ciljem unapređenja nezavisnosti Agencije, Zakonom je utvrđeno da **Agenciju formira Narodna skupština**, kao potpuno nezavisnu instituciju koja je za svoj rad odgovorna najvišem zakonodavnom tijelu u Republici, čime se postiže najviši mogući nivo nezavisnosti i profesionalnosti Agencije. Budući da je riječ o instituciji visokog nivoa nezavisnosti i odgovornosti, postavljeni su i odgovarajući kriterijumi za članove Upravnog odbora i direktora Agencije.

Zakon, takođe, naglašava važnost uključivanja svih zainteresovanih strana u postupak obezbjeđenja kvaliteta, posebno studenata.

KRATAK OPIS USVOJENIH NORMI ZAKONA

Članom 1. navodi se da se Zakonom uređuje obezbjeđenje kvaliteta u visokom obrazovanju, postupci početne akreditacije, akreditacije, tematskog vrednovanja i vanjske nezavisne periodične procjene unutrašnjeg sistema obezbjeđenja kvaliteta, status, djelatnost, organizacija i finansiranje Agencije za visoko obrazovanje Republike Srpske.

Članom 2. navode se **ciljevi obezbjeđenja kvaliteta visokog obrazovanja** Republike Srpske.

Članom 3. navode se principi na kojima se zasniva obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja Republike Srpske.

Članom 4. definisani su pojedini pojmovi korišteni u Zakonu.

Članom 5. navodi se da su gramatički izrazi upotrijebljeni u Zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba roda i propisuje da se u rješavanju u upravnim stvarima primjenjuju odredbe propisa kojima se uređuje opšti upravni postupak, kao i da se prikupljanje i korišćenje podataka uređuje u skladu sa propisima o zaštiti ličnih podataka.

Članom 6. označava se **osnivač Agencije za visoko obrazovanje Republike Srpske** koja je osnovana u svrhu obezbjeđenja kvaliteta u visokom obrazovanju i svoju djelatnost obavlja u skladu sa ovim i posebnim zakonima, Agencija je samostalno je i nezavisno pravno lice i u svom radu poštuje evropske standarde i smjernice, te međunarodnu praksu u oblasti obezbjeđenja kvaliteta u visokom obrazovanju. **Sjedište Agencije je u Banjoj Luci.** Naziv Agencije je Agencija za visoko obrazovanje Republike Srpske. Agencija ima pečat koji sadrži naziv Agencije i amblem Republike Srpske.

Članom 7. propisuje se da **Agencija predstavlja Republiku** na međunarodnim konferencijama, skupovima, međunarodnim organizacijama i udruženjima u okviru svoje nadležnosti, kao i da Agencija saraduje sa međunarodnim organima, tijelima i institucijama nadležnim za visoko obrazovanje i obezbjeđenje kvaliteta.

Članom 8. propisuju se **nadležnosti Agencije.**

Članom 9. utvrđuje se da **sistem obezbjeđenja kvaliteta obuhvata vanjski i unutrašnji sistem obezbjeđenja kvaliteta.** Propisuje se da se vanjski sistem obezbjeđenja kvaliteta zasniva se na republičkim, evropskim i međunarodnim standardima, kao i da se unutrašnji sistem obezbjeđenja kvaliteta uređuje opštim aktom visokoškolske ustanove u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje oblast visokog obrazovanja.

Članom 10. definiše se da je **unutrašnji sistem obezbjeđenja kvaliteta integralni dio ukupnog sistema upravljanja visokoškolskom ustanovom** čiju strukturu čine politika i ciljevi kvaliteta visokoškolske ustanove, te procesi potrebni za ostvarenje tih ciljeva. Propisuje se da visokoškolska ustanova treba da u planiranim intervalima sprovodi procese unutrašnjih provjera sa ciljem potvrđivanja da su procedure i procesi unutrašnjeg sistema obezbjeđenja kvaliteta efektivno primijene, te da se postavljeni ciljevi ostvaruju na planiranom nivou. Visokoškolska ustanova **sprovodi proces samovrednovanja periodično**, najmanje jedanput u dvije godine, s ciljem utvrđivanja nivoa kvaliteta i efektivnosti uspostavljenog unutrašnjeg sistema obezbjeđenja kvaliteta, uz konsultacije sa zainteresovanim stranama. Propisuje se i da Agencija donosi **Smjernice za uspostavljanje i održavanja unutrašnjeg sistema obezbjeđenja visokoškolske ustanove.**

Članom 11. propisuje se da vanjski sistem obezbjeđenja kvaliteta obuhvata vrednovanje i ocjenu kvaliteta predmeta vrednovanja koji se zasnivaju na objektivnim i jasnim kriterijumima. Utvrđuju se predmeti vrednovanja i propisuju postupci vrednovanja.

Članom 12. propisuje se da se **početnom akreditacijom** radi sticanja dozvole za rad za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja utvrđuje **da li visokoškolska ustanova i studijski programi ispunjavaju standarde za početnu akreditaciju.** Propisuje se i da Ministarstvo za naučnotehnoški razvoj, visoko obrazovanje i informaciono društvo dostavlja Agenciji uredan zahtjev za vanjskim vrednovanjem visokoškolske ustanove u svrhu početne akreditacije, sa dokumentacijom i prethodno pribavljenim pozitivnim mišljenjem Savjeta za visoko obrazovanje o elaboratu visokoškolske ustanove Republike Srpske.

Članom 13. propisuje se da **direktor Agencija imenuje Komisiju recenzenata za vanjsko vrednovanje** u svrhu početne akreditacije, koja se imenuju sa Liste recenzenata, u skladu sa Zakonom. Propisuje se i da Agencija, u roku ne dužem od tri mjeseca od dana prijema zahtjeva za vanjskim vrednovanjem, dostavlja Ministarstvu izvještaj Komisije recenzenata sa preporukom da izda dozvolu za rad visokoškolskoj ustanovi ili odbije zahtjev visokoškolske ustanove za izdavanje dozvole za rad. U istom članu utvrđuje se da će se Pravilnikom o početnoj akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa, koji donosi direktor Agencije, detaljno propisati postupak vanjskog vrednovanja u svrhu početne akreditacije, postupak formiranja i rada komisija recenzenata, forma izvještaja i davanje preporuke za izdavanje dozvole za rad.

Članom 14. propisuje se da se izdavanja dozvole za izvođenje novog studijskog programa na akreditovanoj visokoškolskoj ustanovi obavlja na način i po postupku propisanom za izdavanje dozvole za rad visokoškolskoj ustanovi.

Članom 15. propisano je da se **izmjene studijskog programa regulišu zakonom iz oblasti visokog obrazovanja**, te da visokoškolska ustanova o izmjenama studijskog programa obavještava Agenciju u sklopu svojih izvještaja o samovrednovanju koji su dio dokumentacije o kvalitetu, a koriste se u postupcima vanjskog vrednovanja kao ulazna dokumentacija.

Članom 16. propisuje se da je **akreditacija postupak vanjskog vrednovanja kvaliteta visokoškolske ustanove ili studijskog programa**, zasnovan na samovrednovanju visokoškolske ustanove i ocjeni nezavisnih stručnjaka. Propisuje se i da se akreditacija **sprovodi u skladu sa Standardima za akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa Republike Srpske**, koji su usklađeni sa evropskim i međunarodnim standardima, te kriterijumima za akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa u BiH. Istim članom se propisuje da visokoškolska ustanova koja ima dozvolu za rad podnosi zahtjev za akreditaciju visokoškolske ustanove i studijskih programa za koje ima dozvolu za rad u roku ne dužem od dvije godine od dana upisa u registar visokoškolskih ustanova koji se vodi u Ministarstvu. Propisuje se i da visokoškolska ustanova upisana u Registar akreditovanih visokoškolskih ustanova podliježe **periodičnoj akreditaciji svakih pet godina**, a akreditovani studijski programi podliježu periodičnom vanjskom vrednovanju i vanjskom auditu unutrašnjeg sistema obezbjeđenja kvaliteta. Propisuje se i dužnost visokoškolske ustanove upisane u Registar akreditovanih visokoškolskih ustanova da akredituje sve studijske programe prvog i drugog ciklusa studija za koje ima dozvolu za rad.

Članom 17. propisano je da se **akreditacija sprovodi u tri faze** i to **samovrednovanjem, vanjskim vrednovanjem i donošenjem odluke o akreditaciji**. Istim članom se propisuje da vanjsko vrednovanje sprovode Komisije stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa, koje se imenuju sa Liste stručnjaka, u skladu sa zakonom. U svrhu akreditacije studijskog programa imenuju se recenzenti iz naučnog/obrazovnog polja i/ili uže naučne/obrazovne oblasti kojoj pripada studijski program koji dostavljaju izvještaj sa stručnim mišljenjem o studijskom programu, bez preporuka o ishodu akreditacije. **Recenzenti se imenuju sa Liste recenzenata**, u skladu sa Zakonom.

Članom 18. propisuje se da Komisije stručnjaka sačinjavaju **izvještaj o vanjskom vrednovanju u svrhu akreditacije**, na osnovu kojeg direktor Agencije može donijeti rješenje o akreditaciji, uputiti pismo očekivanja ili donijeti rješenje kojim se odbija zahtjev za akreditaciju. Propisuje se pravo na žalbu, kao i nadležnost Upravnog odbora da odlučuje o žalbi na osnovu pribavljenog mišljenja Komiteta za žalbe i prigovore. U istom članu propisano je da ukoliko se u toku trajanja postupka utvrde činjenice koje mogu bitno uticati na ishod postupka, postupak se obustavlja i vrši se njegovo preispitivanje. Propisuje se da se akreditacije sprovedene u Republici Srbiji priznaju u Republici Srpskoj u skladu sa Sporazumom o zajedničkim aktivnostima u oblasti osiguranja kvaliteta i priznavanju akreditacija u visokom obrazovanju uspostavljen između Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije i Ministarstva za naučnotehnološki razvoj, visoko obrazovanje i informaciono društvo Republike Srpske. Istim članom propisano je da se akreditacija studijskog programa, kao i bilo koji drugi oblik vanjskog vrednovanja, koji visokoškolska ustanova stekne kod druge agencije članice ENQA priznaće se pod uslovima i na način predviđen sporazumom Agencije i agencije koja je izvršila vanjsko vrednovanje u smislu odredaba ESG. Propisuje se da će se Pravilnikom o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa koji donosi direktor Agencije, detaljno propisati način provjere legitimnosti visokoškolske ustanove za akreditaciju, unutrašnje

obezbjeđenje kvaliteta visokoškolske ustanove, postupak vanjske procjene kvaliteta rada visokoškolskih ustanova, postupak formiranja i rada Komisije stručnjaka, postupak izbora i imenovanja recenzenata za recenziju studijskih programa, način pribavljanja mišljenja Akreditacijskog vijeća, postupak izdavanja rješenja i obaveze učesnika u postupku izrade.

Članom 19. propisuje se da **Agencija vodi Registar akreditovanih visokoškolskih ustanova i studijskih programa.** Registar se vodi u **pisanom i elektronskom obliku** i dio je centralnog informacionog sistema Agencije koja o svim promjenama u registru službeno obavještava Ministarstvo. Propisuje se da se visokoškolske ustanove koje su akreditovane u Republici Srbiji mogu se upisati u Registar u skladu sa Sporazumom. Propisuje se i da visokoškolska ustanova kojoj je istekla akreditacija i koja nije podnijela novi zahtjev za akreditaciju do isteka roka važenja akreditacije briše se iz Registra. Iz Registra se briše i visokoškolska ustanova kojoj je pravosnažno odbijen zahtjev za akreditaciju. Propisuje se da će se Pravilnikom o vođenju Registra akreditovanih visokoškolskih ustanova i studijskih programa, koji donosi direktor Agencije, detaljnije urediti način vođenja, izgled i sadržaj Registra, postupak upisa u Registar, način upisa, ispravke upisa, brisanje iz Registra, obezbjeđenje dostupnosti informacija o akreditovanim visokoškolskim ustanovama, te druga pitanja od značaja za uspostavljanje i vođenje Registra.

Članom 20. propisuje se da svi predmeti vrednovanja, prema svom zahtjevu, a najmanje svakih pet godina, podliježu vanjskoj **nezavisnoj periodičnoj procjeni unutrašnjeg sistema obezbjeđenja kvaliteta.** Propisuje se da se vanjska nezavisna periodična procjena unutrašnjeg sistema obezbjeđenja kvaliteta obavlja u skladu sa Standardima za akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa, koji imaju ulogu referentnih vrijednosti u postupku audita. Utvrđuje se ako se u postupku vanjske nezavisne periodične procjene utvrdi da je unutrašnji sistem obezbjeđenja kvaliteta predmeta vrednovanja razvijen u skladu sa standardima za unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta, te da je efikasan, **Agencija izdaje uvjerenje o razvijenosti i efikasnosti unutrašnjeg sistema obezbjeđenja kvaliteta.** Istim članom se propisuje da ako se u postupku vanjske nezavisne periodične procjene utvrde nedostaci u ispunjavanju preporuka za poboljšavanje efikasnosti unutrašnjeg sistema obezbjeđenja kvaliteta predmeta vrednovanja, **Agencija izdaje preporuku za otklanjanje nedostataka ili pokreće postupak tematskog vrednovanja,** u slučaju utvrđenih značajnih nedostataka. Donošenjem Pravilnika o auditu propisaće se detaljno način vođenje postupka vanjske nezavisne periodične procjene, metodologija procjene, standardi za akreditaciju kao referentne vrijednosti za procjenu, obrasci, ishodi procjene i odgovornost i prava učesnika postupka.

Članom 21. propisuje se da je **tematsko vrednovanje vanredni postupak provjere kvaliteta** unutrašnjih dijelova predmeta vrednovanja koje po službenoj dužnosti sprovodi Agencija na osnovu odluke Akreditacijskog vijeća Agencije, a može se sprovesti i na obrazložen i prijedlog ministra, visokoškolske ustanove i studentske organizacije visokoškolske ustanove, odnosno Unije studenata. Propisano je da se **tematsko vrednovanje obavlja u odnosu na standarde i kriterijume za akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa,** preporuke komisije za vanjsko vrednovanje, izvještaja o naknadnim aktivnostima i primjene zakonskih propisa iz oblasti visokog obrazovanja, posebno u dijelu izdavanja javnih isprava i izboru u nastavna i saradnička zvanja. Istim članom se propisuje da u slučaju negativne ocjene, a u zavisnosti od svrhe tematskog vrednovanja, Agencija može pokrenuti postupak reakreditacije. Utvrđuje se da će se Pravilnikom o tematskom vrednovanju, koji donosi direktor Agencije, propisati postupak, metodologija, način angažovanja recenzenata, te forma obrazloženog prijedloga ministra za tematsko vrednovanje.

Članom 22. propisuje se da **Agencija uspostavlja Centar za informisanje i priznavanje stranih visokoškolskih kvalifikacija** kao svoj organizacioni dio koji predstavlja ENIC/NARIC centar Republike Srpske. Istim članom propisuju se poslovi Centra, a to su: profesionalno

priznavanje u oblasti visokog obrazovanja u okviru Konvencije o priznavanju diploma u visokom obrazovanju, informisanje o sistemu visokog obrazovanja Republike Srpske i informisanje o inostranim sistemima visokog obrazovanja.

Članom 23. propisuje se da je **priznavanje strane visokoškolske kvalifikacije** postupak kojim se imaocu isprave utvrđuje **pravo na pristup zapošljavanju (profesionalno priznavanje)**. Postupak priznavanja ne sprovodi se za javne isprave stečene na teritoriji bivše SFRJ do 6. aprila 1992. godine i za javne isprave stečene na akreditovanim visokoškolskim ustanovama u Republici Srbiji, na osnovu Sporazuma o uzajamnom priznavanju dokumenata u obrazovanju i regulisanju statusnih pitanja učenika i studenata. U istom članu propisuje se da se izuzetno, na zahtjev imaoca kvalifikacije, može sprovesti postupak profesionalnog priznavanja visokoškolske kvalifikacije stečene na akreditovanoj visokoškolskoj ustanovi u Republici Srbiji.

Članom 24. propisano je da se u **postupku profesionalnog priznavanja vrši vrednovanje stranog studijskog programa na kojem je stečena strana visokoškolska kvalifikacija**, pritome Agencija može tražiti stručno mišljenje od visokoškolske ustanove koja je matična za oblast kojoj pripada strani studijski program. Propisuje se i sadržina rješenja o priznavanju strane visokoškolske kvalifikacije u svrhu zapošljavanja, kao i rok u kojem direktor Agencije donosi odgovarajuće rješenje koje je konačno i ima značaj javne isprave.

Članom 25. propisuje se da **jednom izvršeno vrednovanje važi za sve naredne slučajeve** priznavanja strane visokoškolske kvalifikacije kada je stečena na istoj visokoškolskoj ustanovi i na istom studijskom programu. Propisuje se da se Pravilnikom o priznavanju strane visokoškolske kvalifikacije, koji donosi direktor Agencije, uređuje postupak kojim se imaocu kvalifikacije utvrđuje pravo na pravo na zapošljavanje.

Članom 26. propisano je da **Agencija vodi evidenciju i trajno čuva dokumentaciju** o sprovedenim postupcima profesionalnog priznavanja.

Članom 27. propisuje se da **Agencijom upravlja Upravni odbor, a rukovodi direktor**, kao i da Agencija može imati stručna i savjetodavna tijela, u skladu sa svojim opštim aktima. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji, koji donosi direktor Agencije, uređuje se djelokrug i način rada organizacionih jedinica, te radna mjesta i posebni uslovi za zasnivanje radnog odnosa.

Čl. 28. do 30. propisuje se da je **organ upravljanja Agencijom Upravni odbor**, njegov sastav, trajanje mandata, uslovi za imenovanje, kao i poslovi koje obavlja.

Čl. 31, do 33. propisuje se da **direktor** Agencije predstavlja Agenciju, rukovodi radom i odgovoran je za rad Agencije. Propisuje se i postupak izbora direktora, uslovi za imenovanje, kao i poslovi koje obavlja i način određivanja njegove plate.

Članom 34. propisuje se da **direktor Agencije ili član Upravnog odbora Agencije mogu biti razriješeni dužnosti i prije isteka perioda na koji su imenovani** u slučaju da ne postupaju u skladu sa zakonom i propisima Agencije, zloupotrebljavaju službeni položaj i svoja ovlašćenja, prestanu da ispunjavaju opšte i posebne uslove propisane ovim zakonom, svojim postupanjem bitno naruše ugled Agencije ili podnesu obrazloženu ostavku u pisanoj formi.

Članom 35. propisano je da ako član Upravnog odbora bude razriješen dužnosti prije isteka mandata, novi član Upravnog odbora bira se, na osnovu sprovedenog postupka javne konkurencije, na period do isteka mandata člana upravnog odbora koji je razriješen. Ako direktor Agencije bude razriješen dužnosti prije isteka mandata, Narodna skupština može imenovati vršioca dužnosti na period do šest mjeseci. U slučaju podnošenja ostavke direktor ili član Upravnog odbora ostaje na dužnosti do razrješenja, a najduže tri mjeseca od dana podnošenja ostavke.

Članom 36. propisuje se da ako se do isteka mandata imenovanih članova Upravnog odbora Agencije i direktora Agencije ne izvrše nova imenovanja, postojeći članovi Upravnog odbora i direktor Agencije nastaviće da obavljaju svoje dužnosti do imenovanja od strane Narodne skupštine, a najduže šest mjeseci.

Članom 37. propisuje se da je **Akreditacijsko vijeće** stručno i savjetodavno tijelo Agencije koje **vrši kontrolu procesa vrednovanja u smislu obezbjeđenja integriteta unutrašnjeg sistema kvaliteta Agencije, da razmatra izvještaje o vanjskom vrednovanju i o tome sačinjava zaključak.** Nakon utvrđene procedure, Akreditacijsko vijeće donosi zaključak o (ne)usklađenosti postupka eksterne evaluacije sa kriterijumima i ovim zakonom koji dostavljaju Agenciji. Utvrđuje se da se struktura, broj članova, način izbora i nadležnosti Vijeća propisuju se Statutom Agencije.

Članom 38. propisuje se da je **Komitet za žalbe** i prigovore tijelo Agencije koje razmatra žalbe i prigovore visokoškolskih ustanova u skladu sa ovim zakonom, te da se struktura, broj članova, način izbora, mandat članova i nadležnosti Komiteta propisuju Statutom Agencije.

Članom 39. propisuje se da direktor Agencije donosi **pravilnik kojim se utvrđuju visine naknada za pružanje usluga iz nadležnosti Agencije, vrste i način raspodjele vlastitih prihoda, visine naknada za rad članovima Akreditacijskog vijeća, članovima Komiteta za žalbe i prigovore, stručnjacima i recenzentima.**

Članom 40. propisuju se **izvori finansiranja Agencije** iz kojih se finansiraju plate i naknade zaposlenih, članarine i učešće u međunarodnim asocijacijama, mrežama i registrima agencija, i dio materijalnih troškova poslovanja. Pravilnikom o platama, naknadama i drugim primanjima zaposlenih, koji donosi direktor Agencije, detaljnije se propisuje način određivanja plata, naknada i drugih primanja zaposlenih i angažovanih lica u Agenciji.

Članom 41. propisuje se da se **sredstvima iz budžete Republike, finansiraju postupci akreditacije javnih visokoškolskih ustanova i studijskih programa visokoškolskih ustanova, kao i troškovi periodične vanjske evaluacije Agencije u skladu sa finansijskim planom.** Propisuje se da se postupci početne akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa, visokoškolske ustanove finansiraju iz vlastitih sredstava.

Članom 42. propisuje se da **Agencija donosi Statut**, kojim se uređuje organizacija i način poslovanja Agencije, način rada Upravnog odbora, ovlašćenja za zastupanje Agencije i potpisivanje dokumentacije, poslove, prava, obaveze i odgovornosti lica sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima i druga pitanja u vezi sa poslovanjem Agencije.

Članom 43. propisuje se da **Agencija podnosi Narodnoj skupštini godišnji izvještaj o radu** najkasnije do 30. juna tekuće godine za prethodnu godinu. Sadržaj izvještaja utvrđuje se Statutom Agencije. Istim članom se propisuje da Agencija priprema finansijske izvještaje o poslovanju Agencije u skladu sa propisima koji regulišu budžetsko i trezorsko poslovanje.

Članom 44. propisuje se da **Agencija sprovodi proces samovrednovanja periodično**, najmanje jedanput u tri godine, s ciljem procjene efektivnosti uspostavljenog unutrašnjeg sistema obezbjeđenja kvaliteta, uz konsultacije sa zainteresovanim stranama.

Članom 45. propisuje se da **Agencija podliježe periodičnom vanjskom vrednovanju** u skladu sa evropskim standardima i praksama, o čemu izvještava Narodnu skupštinu.

Članom 46. propisuje se da je Agencije pravni sljedbenik JU Agencije za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske.

Članom 47. propisuje se da članovi Upravnog odbora i direktor Javne ustanove Agencija za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske, ostaju na dužnosti do isteka mandata.

Članom 48. propisuje se da će direktor Agencije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti predviđene pravilnike. Dalje se propisuje da se do donošenja tih akata primjenjuju podzakonski akti JU Agencije za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske koji su važili na dan stupanja na snagu ovog zakona, ako nisu sa njim u suprotnosti.

Članom 49. propisuje se da će se postupci izdavanja dozvole za rad i postupci akreditacije započeti prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, okončati u skladu sa ranije važećim propisima. Dalje se propisuju da će do stupanja na snagu standarda iz člana 8. stav 1. tač. 8) i 9) Zakona, postupci izdavanja dozvole za rad i postupci akreditacije sprovoditi u skladu sa ranije važećim propisima u oblasti visokog obrazovanja, kao i da su visokoškolske ustanove koje su stekle početnu akreditaciju u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast visokog obrazovanja dužne da pokrenu postupak akreditacije u roku ne dužem od dvije godine od dana stupanja na snagu Zakona.

Članom 50. propisuje se da će **Agencija uspostaviti Centar za informisanje i priznavanje stranih visokoškolskih kvalifikacija** najduže u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona. Do uspostavljanja Centra, postupak profesionalnog priznavanja stranih visokoškolskih kvalifikacija sprovodiće se prema odredbama ranije važećih propisa u oblasti visokog obrazovanja.

Članom 51. propisuje se stupanje na snagu Zakona, prema kome je Zakon stupio na snagu 18.7.2020. godine.

U vezi sa uticajem na poslovno okruženje, **spvođenje Zakona neće imati direktan uticaj na poslovno okruženje, ali se očekuje pozitivan indirektan uticaj**, jer se ovim Zakonom uvodi **opšta definicija vanjskog vrednovanja** koja prati jedinstvenu metodologiju za sve postupke kojima se provjerava i obezbjeđuje kvalitet rada visokoškolskih ustanova, usklađena sa evropskim standardima u ovoj oblasti. Svaki od četiri postupka se vodi u svrhu određenog cilja, te su stoga i opisani kao novi mehanizmi obezbjeđenja kvaliteta u visokom obrazovanju u smislu

vanjskog vrednovanja (početna akreditacija, akreditacija, audit, tematsko vrednovanje) i to predstavlja osnov za kontinuirano praćenje i unapređivanje kvaliteta djelovanja visokoškolskih ustanova.

U vezi sa socijalnim uticajima, **spровоđenje Zakona će pozitivno uticati na podizanje kvaliteta rada visokoškolskih ustanova**, a na osnovu navedenog očekuje se pozitivan uticaj **i na društvo u cjelini**, posebno na kvalitet tržišta rada, jer će se stvoriti uslovi da se u nekom narednom periodu **značajno podigne kvalitet obrazovanja naših radnika, omogući lakši pristup tržištu i zapošljavanju**.

ODLUKA O NORMAMA KOJIMA SE ODREĐUJU MINIMALNI STANDARDI U PODRUČJU VISOKOG OBRAZOVANJA U BOSNI I HERCEGOVINI

Odukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini (" Službeni glasnik BiH, broj 100/11 i 26/19) propisani su minimalni standardi za vanjsko obezbjeđenje kvaliteta visokoškolskih ustanova studijskih programa. Propisana je **svrha i učesnici vanjskog obezbjeđenja kvaliteta**. Vanjsko obezbjeđivanje kvaliteta sprovodi se u svrhu akreditacije visokoškolskih ustanova, odnosno studijskih programa, te u svrhu njihovog unapređenja. Taksativno su navedeni učesnici vanjskog obezbjeđivanja kvaliteta: visokoškolska ustanova, nadležna obrazovna vlast, Agencija za razvoj visokog obrazovanja i obezbjeđivanje kvaliteta Bosne i Hercegovine i Komisija domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa (u daljem tekstu: Komisija).

Istom odlukom propisan je i način samoevaluacije i korištenja rezultata unutrašnjeg obezbjeđenja kvaliteta. Visokoškolska ustanova treba periodično sprovoditi samoevaluaciju na nivou visokoškolske ustanove i studijskih programa. Polazna osnova za postupak obezbjeđivanja kvaliteta je Izvještaj o ispunjenosti standarda i kriterijuma ili Samoevaluacijski izvještaj, koji treba da usvoji nadležni organ visokoškolske ustanove. Izvještaj treba izraditi na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku, te da u strukturi treba da sadrži minimalno taksativno navedenih pet poglavlja propisanim predmetnom odlukom: uvod koji obuhvata istoriju i organizacija visokoškolske ustanove, primjenu Bolonjskog procesa na visokoškolskoj ustanovi, istraživanje i naučno-istraživački i/ili umjetnički rad, veze sa okruženjem, privredom i socijalnim partnerima, finansiranje visokoškolske ustanove i statističke podatke; zatim poglavlje o sprovođenju samoevaluacije koje precizira tim za samoevaluaciju i postupak samoevaluacije; kriterijume za akreditaciju visokoškolskih ustanova i/ili studijskih programa; zaključci uz prijedloge aktivnosti za unapređenje stanja i poglavlje potrebnih priloga.

Metode i područja vanjske provjere obezbjeđenja kvaliteta podrazumjevaju vanjsko obezbjeđenje kvaliteta visokoškolske ustanove strukturisani prema modelu od 4 faze: 1) sačinjavanje izvještaja od strane visokoškolske ustanove, 2) posjetu Komisije visokoškolskoj ustanovi, 3) objavljivanje izvještaja o vanjskoj evaluaciji koje vrše nadležne obrazovne vlasti i naknadne aktivnosti koje provodi visokoškolska ustanova prema preporukama Komisije iz izvještaja o vanjskoj evaluaciji.

Vanjsko obezbjeđivanje kvaliteta studijskih programa se sprovodi putem različitih mehanizama obezbjeđivanja kvaliteta, kao što su recenzija, klasterska ili pojedinačna akreditacija studijskih programa. Akreditacija studijskih programa sprovodi se u sklopu institucionalne akreditacije i/ili pojedinačno između dva akreditacijska ciklusa. Struktura modela vanjskog osiguranja kvaliteta treba da uključuje:

- izvještaj o studijskom programu koji sačinjava visokoškolska ustanova,
- izvještaje stručnjaka o studijskom programu (jednu ili više recenzija ili drugog vida izvještaja stručnjaka iz uže naučne oblasti kojoj pripada studijski program),
- vanjsku evaluaciju studijskog programa, koja može da bude i sastavni dio posjete Komisije stručnjaka za visokoškolsku ustanovu ili više studijskih programa,
- objavljene izvještaje o vanjskoj evaluaciji studijskog programa koji mogu biti dio izvještaja o vanjskoj evaluaciji visokoškolske ustanove koji objavljuju nadležne obrazovne vlasti,
- naknadne aktivnosti koje provodi visokoškolska ustanova prema preporukama Komisije visokoškolskoj ustanovi.

Predmetnom Odlukom o normama propisan je način postupka organizacije vanjskog obezbjeđivanja kvaliteta. Po navedenom važećem podzakonskom aktu vanjsko obezbjeđivanje kvaliteta treba biti organizovano tako da se odluke o kvalitetu donose nezavisno od nadležnih obrazovnih vlasti, političkih struktura i visokoškolske ustanove koja je predmet vanjskog obezbjeđivanja kvaliteta, na način izbjegavajući bilo koji sukob interesa. U tom smislu, svaki od učesnika treba imati jasno određenu odgovornost propisanu odgovarajućim zakonskim i podzakonskim aktima nadležno obrazovne vlasti. Usklađenim sa Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju kojima je propisano:

- način i rokovi u kojima visokoškolska ustanova podnosi zahtjev za akreditaciju,
- potrebnu dokumentaciju koja se podnosi uz zahtjev,
- način i rokove za imenovanje komisije stručnjaka,
- rok za obavljanje ocjene i revizije kvaliteta visokoškolske ustanove i ocjene kvaliteta studijskih programa,

-način na koji se kompletan izvještaj dostavlja Agenciji radi davanja preporuke iz člana 49. alineja 5. Okvirnog zakona (npr. rok za dostavljanje usklađen sa propisima o upravnom postupku i ostali parametri važni za pravnu sigurnost učesnika).

Odlukom se preciziraju i okvirno norme koje se odnose na Komisiju stručnjaka na način da predloženi, odnosno imenovani stručnjaci u komisiji trebaju biti s liste stručnjaka utvrđene u skladu sa Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini. Komisija treba imati

minimalnu zastupljenost svake od četiri kategorije stručnjaka: predstavnika akademske zajednice, predstavnika privrede i prakse, međunarodnog stručnjaka i studenta. Komisija ima predsjednika koji se u pravilu bira iz reda predstavnika akademske zajednice u BiH.

Propisani su i preporučeni načini rada Komisije. Komisija u pravilu odluke donosi konsenzusom, s tim da, ukoliko se konsenzus ne postigne, svaki član komisije može izdvojiti svoje mišljenje. Komisija ispunjenost svakog kriterija za akreditaciju ocjenjuje opisno i to sljedećim ocjenama:

- potpuno ispunjen,
- znatno ispunjen,
- djelimično ispunjen i
- neispunjen.

Odlukom o normama propisan je način sačinjavanja izvještaja komisije. Predmetni izvještaj treba biti napisan jasno i razumljivo, na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku, a u strukturi minimalno treba sadržavati:

- uvodni dio sa osnovnim podacima o visokoškolskoj ustanovi i njenim organizacionim jedinicama, sastav Komisije, period ocjenjivanja i revizije,
- kratak pregled rada Komisije,
- kratak pregled rada Komisije,
- analizu i mišljenje o primjeni standarada za unutrašnje osiguranje kvaliteta i opisnu ocjenu ispunjenosti za svaki od kriterijuma za akreditaciju,
- preporuke za unapređenje kvaliteta,
- mišljenje o ishodu akreditacije visokoškolske ustanove i studijskog programa i to:

1) akreditovanje visokoškolske ustanove ili studijskog programa, **na period od pet godina** i to samo u slučaju kada su svi kriterijumi ocijenjeni kao potpuno ili znatno ispunjeni,

2) upućivanje pisma očekivanja, na period od jedne do najduže dvije godine, u slučaju kada je više od polovine kriterijuma ocijenjeno kao u potpunosti ili znatno ispunjeno, a svi ostali kao djelimično ispunjeni te

3) donošenje rješenja o odbijanju akreditacije ako je najmanje jedan kriterijum ocijenjen kao neispunjen ili kada je više od polovine kriterijuma ocijenjeno kao djelimično ispunjeno.

Izveštaj Komisije stručnjaka visokoškolska ustanova objavljuje na svojoj internet stranici po okončanju postupka akreditacije, a objavljuje ga i Agencija na svojoj internet stranici.

Odlukom o normama su definisane preporuke o naknadnim aktivnostima na način da visokoškolska ustanova po prijemu rješenja o akreditaciji sačinjava akcioni plan naknadnih aktivnosti sa vremenskim okvirom i konkretnim nosiocima za realizaciju preporuka za poboljšanje unutrašnjeg kvaliteta iz izvještaja Komisije, te isti objavljuje na svojoj internet stranici. Visokoškolska ustanova jednom godišnje sačinjava izvještaj o preduzetim aktivnostima na realizaciji akcionog plana, koji treba sadržavati preduzete aktivnosti, stepen realizacije, kao i naznaku eventualnih odstupanja od akcionog plana, te okolnosti zbog kojih je došlo do odstupanja. Izvještaj o preduzetim aktivnostima visokoškolska ustanova treba objaviti na svojoj internet stranici.

Što se tiče aspekta periodičnosti vanjskog obezbjeđenja kvaliteta visokoškolskih ustanova i studijskih programa treba se odvijati u određenom vremenskom intervalu u skladu s odgovarajućim propisima budući da je obezbjeđivanje kvaliteta trajan proces. Naredni proces obezbjeđenja kvaliteta treba uzimati u obzir napredak postignut od prethodnog procesa.

Aneks 1 :

Izvori

Lista analiziranih propisa

- Republika Srpska: Pravilnik o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa broj 01/1.5.147-5-1/18 koji je donesen 01.06.2018. godine; Pravilnik o dopuni Pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova broj 01/6.5.354-5/18 donesen dana 21.12.2018. godine, Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova broj 01/6.5.212-3/19 donesen dana 25.06.2019. godine i Pravilnik o izmjeni i dopunama Pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa broj 01/6.5.192/20 donesen dana 06.07.2020 godine i Zakon o obezbjeđenju kvaliteta u visokom obrazovanju Republike Srpske („ Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 67/20);
- Brčko distrikt: Pravilnik o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine broj 07-1154SO-020/18 od 26.10.2018. godine; Pravilnik o dopunama Pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine („ Službeni glasnik Brčko distrikta“ broj 34/19);
- Bosansko-podrinjski kanton Goražde: Pravilnik o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa koji je objavljen u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“ koji je objavljen dana 14.04.2020. godine;
- Hercegovačko-neretvanski kanton: Pravilnik o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa broj 05/01-40-799/14 donesen dana 28.04.2014. godine, koji je objavljen u „Službenim novinama HNK broj 4/14“;
- Hercegbosanska županija: Pravilnik o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa koji je objavljen u “ Narodne novine Hercegbosanske županije” broj 2/13.* Ovaj kanton nema registrovanu, odnosno osnovanu visokoškolsku ustanovu na svom području;
- Kanton Sarajevo: Pravilnik o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa koji je objavljen u “Službenim novinama Kantona Sarajevo” broj 21/19;
- Posavski kanton: Nema donešen Pravilnik o postupku akreditacije. * Ovaj kanton nema registrovanu, odnosno osnovanu visokoškolsku ustanovu na svom području.
- Srednjobosanski kanton : Pravilnik o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa („Službene novine Kantona Središnja Bosna“ broj 6/14, 14/14 i 2/20);

- Tuzlanski kanton: Pravilnik o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa („ Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 18/13, 9/14, 16/15, 9/16, ___/22) donesen dana 01.02.2022. godine;
- Unsko-sanski kanton: Pravilnik o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa („ Službene novine Unsko-sanskog kantona“ broj 06/20).;
- Zapadnohercegovački kanton: Pravilnik o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa („ Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“ broj 2/13). * Ovaj kanton nema registrovanu odnosno osnovanu visokoškolsku ustanovu na svom području;
- Zeničko- dobojski kanton: Pravilnik o akreditaciji visokoškolskih ustanova na području Zeničko-dobojskog kantona („ Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj 4/12, 13/13) ;
- Odluka o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini (“ Službeni glasnik BiH, broj 100/11 i 26/19)
-

ZAKLJUČAK I MIŠLJENJE

Cilj ove Analize je da se definišu jednaki okviri i mehanizmi za uspostavljanje adekvatnog i održivog sistema za unapređenje postojećeg postupka akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa, kako bi svi učesnici navedenog postupka ostvarivali prava i obaveze u skladu sa usklađenom i približno jednakom pravnom zaštitom ,bez obzira kojoj teritorijalnoj jedinici pripada sjedište visokoškolske ustanove. To je jedini legitiman način za naprednije ostvarivanje zakonskih, podzakonskih prava i obaveza učesnika ovog postupka. Nadležne obrazovne vlasti su godinama davale svoj doprinos u donošenju podzakonskih propisa, ali je složenost strukture pravnog sistema u Bosni i Hercegovini doprinijela nedostatku jedinstvenosti u praksi sačinjavanja nacrt propisa, odnosno dala rezultat u nedosljednosti istih. Postavlja se pitanje adekvatnosti usvojenih rješenja i njihove nesaglasnosti, ne samo sa načelom pravičnosti, već i sa važećim propisima u sferi visokog obrazovanja

Svrha ove Analize je da na odgovoran, djelotvoran i opravdan način pomognemo uspostavljanje integrisanog pravnog sistema u postupku akreditacije koji bi donio dobrobit cijelom društvu. Jedinstvene norme, normativno-pravne tehnike izrade nacrt propisa u ovoj oblasti – struktura, organizacija, stil, gramatika, itd daju preduslove za uspješniji postupak akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Bosni i Hercegovini. Novine koje bi donijeli usaglašeni propisi u visokom obrazovanju Bosne i Hercegovine su jačanje vanjskog i unutrašnjeg vrednovanja u sferi visokog obrazovanja i uspostavljanje kulture kvaliteta u visokom obrazovanju.